

รายงานการวิจัย

การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง

THE IMPLEMENTATION OF KNOWLEDGE MANAGEMENT OF
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY, SRILANCHANG CAMPUS

จิณณวัตร แทนพันธ์

สุพรรณิ บุญหนัก

วีระศักดิ์ สารักษ์

สุรารัตน์ โปธนะ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย

การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง

THE IMPLEMENTATION OF KNOWLEDGE MANAGEMENT OF
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY, SRILANCHANG CAMPUS

จิณณวัตร แทนพันธ์

สุพรรณิ บุญหนัก

วีระศักดิ์ สารักษ์

สุธารัตน์ โปธนะ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง 2. ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน 1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 55 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ โดยใช้เครื่องมือในการสนทนากลุ่ม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจัดบันทึกแก่นความรู้ ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามลำดับ

2. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีดังนี้ 1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น ได้แก่ กำหนดความรู้สู่ความเป็นเลิศขององค์กร การกำหนดความรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารของมหาวิทยาลัย 2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายวิชาการ การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ 3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเป็นเครื่องมือการจัดการความรู้สู่การสร้างนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมแบบผสมผสานสายงาน 4. การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ และการนำความรู้สู่การบริการวิชาการ และ 5. การจัดบันทึกแก่นความรู้ มีการนำเสนอความรู้ที่ได้ในหลายรูปแบบ

คำสำคัญ: 1. การจัดการความรู้, 2. การบริหารองค์กร, 3. วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ABSTRACT

This research aimed to (1) study the implementation of knowledge management of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus. (2) provide a guidance for develop the implementation of knowledge management of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus. This is a mixed research consisted: 1) quantitative, population were 55 persons of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus. The tool used in this process was a questionnaire with its reliability. The statistics used to analyzed the data were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation. 2) qualitative, the tool used focus group the target group were 17 key informants, selected by purposive sampling. The data were analyzed by the content analysis to find the conclusion.

The research results were as follows:

1. The statistic scores of the implementation of knowledge management of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus in overall and each-aspect perspectives were at a high level; It could be organized in order as follows: knowledge collection, knowledge acquisition and creation, knowledge identification and audit method, improvement and development of knowledge appropriately, and application of knowledge and sharing knowledge process.

2. The guidance for develop the implementation of knowledge management of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus found that: 1) knowledge identification and audit method; cultivate knowledge for organizational excellence, assigning knowledge in accordance with university administration guidelines. 2) knowledge acquisition and creation; building academic networks, invite speakers to give lectures. 3) improvement and development of knowledge appropriately; led research as a tool for knowledge management to create innovation. 4) application of knowledge and sharing knowledge process; assessment of performance from participation in knowledge management activities. 5) knowledge collection; Presenting the knowledge gained in many forms.

Keywords: 1. Knowledge Management, 2. Organizational Administration, 3. Srilanchang Campus

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลงได้ดี คณะผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณ พระเทพวัชรเมธี, ผศ. ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ส่งเสริมการวิจัย ขอบพระคุณพระคุณพระมหามหาวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ. ดร. รักษาการผู้อำนวยการสถาบันวิจัยญาณสังวร ที่มีพระเมตตาส่งเสริมการเขียนเสนอขอทุนโครงการวิจัยประจำปีงบประมาณทุก ๆ ปี ส่งผลให้คณะผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์สำหรับการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอทุนสนับสนุนและได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยดังที่ปรากฏอยู่นี้ พร้อมทั้งพระมหาบุญนา จานวิโร, ผศ. ดร. และ ดร. สุชาติ เมืองแก้วผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความถูกต้องรายงานวิจัยเล่มนี้ให้มีความถูกต้องและเป็นมาตรฐาน

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พระมหาจิณกมล อภิตโน, ดร. ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง ดร. จักรกฤษณ์ โปตาพล ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชินพงษ์ ศรีจันทร์ อาจารย์ ดร. กรรณิกา ไวโสภา อาจารย์ และ ดร. สุธีพร ชานุตรบุญทริก อาจารย์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย เมตตาอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณบุคลากรสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจรูปแบบ และดำเนินขั้นตอนการวิจัยทุกขั้นตอน

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างที่สนับสนุนและช่วยเหลือทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับงานวิจัยและพัฒนา

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานวิจัยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

จิณฉัตร แทนพันธ์

หัวหน้าโครงการวิจัย

30 มีนาคม 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 นิยามศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
1.7 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้	5
2 แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดการจัดการความรู้	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้	13
2.3 การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง	18
2.4 สภาพพื้นที่ที่ทำการวิจัย	26
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
2.6 สรุปกรอบแนวความคิด	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	38
3.2 ระเบียบวิธีวิจัย	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4.2 ขั้นตอนการวิจัย	44
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4.4 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	53
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	55
5.1 สรุปผลการวิจัย	55
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	57
5.3 ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	65
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
ภาคผนวก ข การประเมินความตรงแบบสอบถาม	72
ภาคผนวก ค การประเมินความเที่ยงแบบสอบถาม	76
ภาคผนวก ง หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย	79
ภาคผนวก จ รูปภาพการสนทนากลุ่ม	86
ภาคผนวก ฉ รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ	91
ประวัตินักวิจัย	93

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งและส่วนงาน	45
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวม	45
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น	46
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการแสหาความรู้ที่ต้องการ	47
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม	47
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้	48
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการจัดบันทึกแก่นความรู้	49

สารบัญรูปภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	กรอบแนวความคิดในการวิจัย	37
ภาพที่ 3.1	แผนภูมิขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
ภาพที่ 4.1	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	54

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา จากการที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงในอัตราเร่งที่เร็วขึ้น ทำให้ต้องมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสิ่งใหม่ ๆ และความเปลี่ยนแปลงที่เข้ามา ไม่สามารถใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่มาแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้ ทำให้องค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกที่เคยยิ่งใหญ่ปรับตัวไม่ทัน ได้ล้มหายตายจาก หรือต้องขายกิจการให้กับองค์กรอื่น บางองค์กรที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจมีความพยายามปรับโครงสร้างองค์การการปรับรื้อระบบ (reengineering) และลดคนทำให้ความรู้ขององค์กรสูญหายไปพนักงานที่ลาออกหรือให้ออก ซึ่งส่งผลกระทบมากกว่าผลดีต่อองค์กรในภายหลัง ทำให้ได้รับทราบเกี่ยวกับความสำคัญของบุคลากรขององค์กร หรือที่เรียกว่า “ทรัพยากรมนุษย์” ที่ไม่เป็นแค่ “แรงงาน” ในการทำตามหน้าที่เท่านั้น แต่บ่งบอกว่า ทุกคนที่องค์กรความรู้ ความชำนาญ “ในการทำหน้าที่” ของตนเอง

เมื่อองค์กรต่าง ๆ เริ่มเห็นความสำคัญและยอมรับ “ความรู้ที่อยู่ในคน” ที่ไม่สามารถหาได้จากความรู้ทั่วไปตามคู่มือการทำงาน ทำให้เกิดคำถามว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถนำความรู้ที่อยู่ในคน (Tacit knowledge) ออกมาเผยแพร่เป็นความรู้ทั่วไป (Explicit knowledge) ได้ เรียกว่า “การจัดการความรู้” โดยมีนักวิชาการมีแนวคิดที่เชื่อว่าความรู้สามารถจัดการได้ ในปี ค.ศ. 1995 โดยนำการจัดการความรู้ ดังกล่าวมาใช้กับมนุษย์เพราะเห็นว่ากระบวนการจัดการความรู้นั้นสามารถใช้กับมนุษย์ได้ ทำให้เกิด SECI Model ซึ่งเป็นการนำความรู้ของมนุษย์มาสู่การบันทึกข้อมูลความรู้ผ่านกระบวนการ socialization, externalization, combination and internalization ซึ่ง SECI Model ริเริ่มโดย Nonaka (1995, อ้างใน ราเชนทร์ แก้วพิทักษ์, 2557, หน้า 28) นักวิชาการชาวญี่ปุ่น ในปัจจุบันการจัดการความรู้มีความสำคัญต่อการบริหารองค์กร ดังที่ วิจารย์ พานิช (2547, หน้า 31) ได้กล่าวถึง ความสำคัญขององค์กรจัดการความรู้ไว้ว่า การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ดำเนินการร่วมกัน โดยผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานย่อยขององค์กร เพื่อสร้างและใช้ความรู้ในการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นกว่าเดิม การจัดการความรู้ในความหมายนี้จึงเป็นกิจกรรมของผู้ปฏิบัติงานไม่ใช่กิจกรรมของนักวิชาการแต่นักวิชาการหรือนักทฤษฎีอาจเป็นประโยชน์ในฐานะเป็นแหล่งความรู้หรือผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการความรู้ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่เป็นวงจรต่อเนื่อง เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เป้าหมายคือ การพัฒนาคนและพัฒนาคน โดยมีความรู้เป็นเครื่องมือ มีกระบวนการจัดการความรู้เป็นเครื่องมือ

ในประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติไว้ 3 มาตรฐาน ในส่วนของมาตรฐานที่ 3 ได้แก่ แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หรือสังคมแห่งความรู้ การสร้างวิถีการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ให้เข้มแข็ง การเรียนรู้ ความรู้นวัตกรรมสื่อและเทคโนโลยีนั้น ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งความรู้ทั้งสิ้น ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องมีกระบวนการพัฒนาองค์กรของตนโดยใช้วิธีการจัดการความรู้ที่ตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดกระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรว่าควรประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548, หน้า 8) โดยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ทั้งนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการความรู้ ว่าเกิดประโยชน์ทั้งในแง่ของบุคลากรและในแง่ขององค์กร ดังนี้ 1. ในแง่ของบุคลากร สอนให้บุคลากรเกิดการคิดเป็นระบบได้ มีหัวใจ สู่-จิ-ปุ-ลิ เปลี่ยนกรอบความคิดได้ และให้บุคลากรปรับปรุงวิสัยทัศน์ให้สอดคล้องกับองค์กรได้ และเกิดการทำงานร่วมกันมากขึ้น 2. ในแง่ขององค์กร ประกอบด้วย ภายในองค์กร มีการเรียนรู้ภายใน มีการทำงานเป็นทีมมากขึ้น และภายนอกองค์กร แต่ละองค์กรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น ทำให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน (สมนึก บงกขมาลี, 2548, หน้า 17)

สำหรับสถาบันระดับอุดมศึกษาตามเป้าหมายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับที่ 2 คือการยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทยเพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551, หน้า ก) การจัดการความรู้เกี่ยวข้องอยู่ใน 2 ส่วน คือ ส่วนของกระบวนการสร้างความรู้ และส่วนของกระบวนการสร้างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยการจัดการความรู้ ซึ่งได้กำหนดไว้เป็นตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ทั้งระดับคณะ และระดับหน่วยงาน ในองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558, หน้า 142)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้มีการดำเนินการจัดการความรู้ในฐานะเป็นหนึ่งในตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงานมาตลอดระยะเวลาตั้งแต่มีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ตามรูปแบบการจัดการความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ประกอบด้วยกิจกรรม 7 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 - 6 เป็นขั้นตอนการจัดการความรู้ และขั้นตอนที่ 7 เป็นการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge creation and Acquisition) 3) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) 5) การเข้าถึงความรู้

(Knowledge Access) 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) และ 7) การเรียนรู้ (Learning) (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2559, หน้า 4) ซึ่งยังไม่สามารถจัดการความรู้ครอบคลุมทุกพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยในปีการศึกษา 2563 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้จัดทำแผนการจัดการความรู้ เพียง 2 พันธกิจ คือ ด้านการผลิตบัณฑิต และด้านการวิจัยเท่านั้น (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง, 2564, หน้า ค)

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นคณะกรรมการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงสนใจศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อพัฒนางานการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างต่อไป

1.2 ปัญหาวิจัย

1.2.1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีการดำเนินการจัดการความรู้เป็นอย่างไร

1.2.2 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างมีอะไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประกอบด้วย

1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น
2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ
3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม
4. การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. การจัดบันทึกแก่นความรู้

1.4.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร

ประชากรประกอบด้วย บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 55 รูป/คน ซึ่งในการศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จะใช้ประชากรทั้งหมดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือตัวแทนบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างที่เป็นผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และผู้ช่วยหัวหน้าฝ่าย จำนวน 17 รูป/คน ซึ่งในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จะใช้กลุ่มตัวอย่างนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนมีนาคม – เดือนกันยายน 2565

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 การจัดการความรู้ หมายถึง การบริหารจัดการความรู้ในองค์กร มีลักษณะเป็นกระบวนการตั้งแต่การค้นหา รวบรวมความรู้จากภายนอกและภายในสถานศึกษา ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ที่มีอยู่และประสบการณ์ของบุคลากร นำไปจัดเก็บอย่างเป็นระบบ กลั่นกรองจนได้สารสนเทศ ความรู้ พร้อมสำหรับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้มีการดำเนินการจัดการความรู้ในฐานะเป็นหนึ่งในตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงานมาตลอดระยะเวลาตั้งแต่มีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย

1.5.1.1 การกำหนดความรู้ที่จำเป็น หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีกระบวนการในการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ของบุคลากร การจัดลำดับความสำคัญของความรู้ เพื่อพัฒนาสมาชิกให้มีประสิทธิภาพในงานและบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของวิทยาเขต

1.5.1.2 การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีการวิเคราะห์แหล่งของความรู้ที่เป็นที่ต้องการ มีการสร้างความรู้ใหม่จาก

ความรู้เดิมที่มีอยู่ แสวงหาความรู้จากภายนอก การเก็บรวบรวมความรู้และกำจัดความรู้ที่ไม่จำเป็น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย

1.5.1.3 การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีกระบวนการการปรับปรุงความรู้ที่ได้รับมาให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย มาตรฐานเดียวกัน มีการปรับปรุงให้เนื้อหาสมบูรณ์ ทันสมัยอยู่เสมอ

1.5.1.4 การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีวัฒนธรรมให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทำงาน สามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่หมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งระหว่างบุคคล และระหว่างหน่วยงาน ทั้งที่เป็นความรู้ที่ชัดเจน ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอก

1.5.1.5 การจัดบันทึกแก่นความรู้ หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้มีการจัดเก็บและจัดหมวดหมู่ความรู้ ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที มีการปรับปรุงสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ได้แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1.6.2 นำสารสนเทศไปใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1.6.3 นำสารสนเทศไปใช้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1.7 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้

1.7.1 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1.7.2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดการจัดการความรู้
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้
- 2.3 การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- 2.4 สภาพพื้นที่ที่ทำการวิจัย
- 2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 สรุปกรอบแนวความคิด

2.1 แนวคิดการจัดการความรู้

2.1.1 ความหมาย

การจัดการความรู้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการจัดการความรู้ดังต่อไปนี้

วิสูตร จิตสุทธิภากร (2561, หน้า 7) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการความรู้ หมายถึง วิธีการกิจกรรมในการจัดการความรู้ตามกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ การระบุความรู้ (Knowledge Identification) การสร้างและแสวงหาความรู้ (Creation and Acquisition) การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) การประมวลความรู้และกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) การแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) และการเรียนรู้ (Learning)

สุชาติ หวังดี (2560, หน้า 6) กล่าวว่า การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการในการค้นหา รวบรวมความรู้จาก ภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ที่มีอยู่และประสบการณ์ของบุคลากร นำไปจัดเก็บอย่างเป็นระบบ กลั่นกรองจนได้สารสนเทศความรู้ และนวัตกรรมพร้อมสำหรับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษา

กฤติกา พูลสุวรรณ (2559, หน้า 18) การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้เกิดพัฒนาการของความรู้ หรือการจัดการความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร มีทั้งหมด 8 ขั้นตอน การกำหนดองค์ความรู้ การรวบรวมองค์ความรู้ การคัดเลือก

องค์ความรู้ การจัดเก็บองค์ความรู้ การแบ่งปันองค์ความรู้ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ใหม่ การถ่ายทอดองค์ความรู้

มณีวรรณ คนยืน (2558, 11) กล่าวว่า การจัดการความรู้ (knowledge management) หมายถึง กระบวนการจัดการความรู้ภายในองค์กร ซึ่งประกอบด้วย 1. การแสวงหาความรู้ 2. การสร้างความรู้ 3. การจัดทำเอกสารความรู้ 4. การถ่ายทอดความรู้ และ 5. การประยุกต์ใช้ความรู้

วรุษ สาเกพล (2557, หน้า 5) กล่าวว่า การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการในการเรียนรู้คนในองค์กรโดยอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กันของคนในองค์กรเดียวกัน และนำความรู้ที่ได้มาโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร รูปแบบการจัดการความรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ประกอบด้วยกิจกรรม 7 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 - 6 เป็นขั้นตอนการจัดการความรู้ และขั้นตอนที่ 7 เป็นการเรียนรู้ ได้แก่ 1. การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) 2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge creation and Acquisition) 3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) 4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) 5. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) 6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) และ 7. การเรียนรู้ (Learning) ของกลุ่มโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และกุลพัทธ์ กุลชาติติก (2557, หน้า 3) การจัดการความรู้ หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์การมีความสามารถในการแข่งขันสูงสุด

เอื้อมอร ชลวร (2554, หน้า 5) การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการได้มา การรวบรวม การจัดการ การปฏิบัติที่ต่อเนื่อง การใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ ทั้งความเชี่ยวชาญ ความชำนาญและประสบการณ์ที่สั่งสมมาในอดีตของตนเองและผู้อื่นที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือในสมองคน ในรูปของข้อมูล ข่าวสาร เอกสารทั่วไป เอกสารธุรกิจ มาพัฒนาให้เป็นระบบที่ดีด้วยการบูรณาการกระบวนการดังกล่าวเข้ากับ เทคโนโลยี โครงสร้างองค์กร และยุทธศาสตร์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ หมายถึง การบริหารจัดการความรู้ในองค์กร มีลักษณะเป็นกระบวนการตั้งแต่การค้นหา รวบรวมความรู้จากภายนอกและภายในสถานศึกษา ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ที่มีอยู่และประสบการณ์ของบุคลากร นำไปจัดเก็บอย่างเป็นระบบ กลั่นกรองจนได้สารสนเทศ ความรู้ พร้อมสำหรับการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.1.2 แนวทางการจัดการความรู้

การจัดการความรู้มีหลายแนวทางซึ่งแนวทางที่สำคัญได้มีนักวิชาการกำหนดไว้ดังนี้

1. แนวทางจัดการความรู้แบบ Tuna Model

แนวทางจัดการความรู้ของ ประพนธ์ ผาสุกยัต (2548) เป็นกรอบแนวคิดอย่างง่ายในการจัดการความรู้ โดยอุปมาการจัดการความรู้เป็นเสมือนปลาซึ่งประกอบด้วยส่วนหัว ลำตัว และหาง แต่ละส่วนมีหน้าที่ต่างกัน แต่ละส่วนของปลาจะต้องประกอบกัน จะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ เพื่อให้การจัดการความรู้มีเป้าหมาย และมีพลังงานขับเคลื่อน ซึ่งสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคมได้พัฒนา Tuna Model เป็น “ตัวแบบฝูงปลาตะเพียน” โดยมองว่าองค์กรมีหน่วยงานย่อย ซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน รูปแบบความรู้แต่ละหน่วยจึงต้องปรับให้เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานตน แต่ทั้งฝูงปลาตะเพียนเป็นหัวหน้าไปในทิศทางเดียวกัน ตัวแบบปลาทุ่นหรือฝูงปลาตะเพียนเป็นเหมือนการใช้อุปมาอุปไมย (metaphor) เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการจัดการความรู้แบบง่าย อย่างไรก็ตามฝูงปลาตะเพียนยังไม่ได้สะท้อนถึงความแตกต่าง (verity) เจตนารมณ์นั้น เนื่องจากปลาทุกตัวมีลักษณะเหมือนกันหมด นอกจากนี้ตัวแบบนี้ขาดปัจจัยที่สำคัญอีกหลายประการในการอธิบายถึงกระบวนการจัดการความรู้ทั้งหมด

Knowledge Vision (KV) ส่วนหัว ส่วนตา มองว่ากำลังจะไปทางไหน ซึ่งต้องตอบให้ได้ว่า “ทำ KM ไปเพื่ออะไร”

Knowledge Sharing (KS) ส่วนกลางลำตัว ส่วนเป็น “หัวใจ” ให้มีความสำคัญกับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน (share & learn)

Knowledge Assets (KA) ส่วนหาง คือ สร้างคลังความรู้เชื่อมโยงเครือข่าย

2. แนวทางที่องค์การจัดการความรู้เป็นเสมือนมนุษย์ (knowledge management as people camp) หรือแบบชุมชน (community or cultivation perspectives)

แนวทางนี้มองว่า การจัดการความรู้เป็นมากกว่าเทคโนโลยี เพราะเทคโนโลยีมีข้อจำกัดในการกำหนดรหัสกับความรู้ขององค์กรแนวทางนี้จึงเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งลักษณะทางสังคมและความสัมพันธ์ของความรู้ด้วย ความรู้ในแนวทางที่มองว่า ความรู้จะต้องมีการพัฒนาผ่านความสัมพันธ์ทางสังคมของ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” หรือ “ชุมชนในการปฏิบัติ” (Community or Practice--Cop) แนวทางนี้มีฐานคติที่สำคัญ คือ (บดีรินทร์ วิจารณ์, 2548)

2.1 การพัฒนาความรู้มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม เครือข่ายและชุมชนในการปฏิบัติ

2.2 การแบ่งปันความรู้เป็นเรื่องจำเป็น แต่ความรู้ที่มีคุณค่ายังเป็นแบบไม่ชัดแจ้งซึ่งมีข้อจำกัดในการกำหนดรหัส

2.3 ความรู้อยู่ในสมองของคน อยู่ในชุมชน จุดมุ่งหมายของการจัดการความรู้ คือ การแบ่งปันความรู้แบบไม่ชัดแจ้ง

2.4 ความรู้ไหลผ่านเครือข่ายและชุมชน ซึ่งเชื่อมโยงผู้คน ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น จะเป็นสิ่งสำคัญในการแลกเปลี่ยนความรู้แบบไม่ขัดแย้ง

2.5 ผลลัพธ์ของการจัดการความรู้ คือ การใช้และสร้างความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการความรู้เป็นกรอบแนวคิดการจัดการความรู้เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันของบุคลากรในองค์กรทั้งในระดับหน่วยงาน และระดับองค์การ

2.1.3 ประโยชน์ของการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การและบุคลากรในองค์การมากมายหลายประการ ดังที่ Bacha (อ้างถึงใน บุญดี บุญญากิจ และคณะ, 2547, หน้า 35) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการความรู้ไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. ป้องกันความรู้สูญหาย การจัดการความรู้ทำให้องค์การสามารถรักษาความเชี่ยวชาญ ความชำนาญ และความรู้ที่อาจสูญหายไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร เช่น การเกษียณอายุทำงาน หรือการลาออกจากงาน เป็นต้น

2. เพื่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยประเภทคุณภาพและความสะดวกในการเข้าถึงความรู้ เป็นปัจจัยสำคัญของการเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจ เพื่อจากผู้ตัดสินใจต้องสามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วและมีคุณภาพ

3. ความสามารถในการปรับตัวและมีความยืดหยุ่น การทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจในงานและวัตถุประสงค์ของงาน โดยไม่ต้องการควบคุม หรือมีการแทรกแซงมากนักจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการพัฒนาจิตสำนึกในการทำงาน

4. ความได้เปรียบในการแข่งขัน การจัดการความรู้ช่วยให้องค์การมีความเข้าใจลูกค้า แนวโน้มของการตลาดและการแข่งขัน ทำให้สามารถเห็นช่องว่างและโอกาสในการแข่งขันได้

5. การพัฒนาทรัพยากร เป็นการพัฒนาความสามารถขององค์การในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และลิขสิทธิ์ เป็นต้น

6. การยกระดับผลิตภัณฑ์ การนำการจัดการความรู้มาใช้เป็นประสิทธิภาพการผลิตและบริการ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ อีกด้วย

7. การบริหารลูกค้า การศึกษาความสนใจและความต้องการของลูกค้าจะเป็นการสร้าง ความพึงพอใจและเพิ่มยอดขายและสร้างรายได้แก่องค์การ

8. การลงทุนทางทรัพยากรบุคคล การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดการด้านเอกสาร การจัดการกับความรู้ที่ไม่เป็นทางการเพิ่มความสามารถให้องค์การในการจ้างและฝึกฝนบุคลากร

พิชัย เสี่ยมจิตต์ (2549, หน้า 47) กล่าวว่า การจัดการความรู้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาพรวมขององค์กร คือ สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ลดความเสี่ยงและทำให้ความสูญเสียต่ำลงสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร หรือแม้กระทั่งเป็นการรวมนวัตกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อองค์กร อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในรายละเอียด การจัดการความรู้จะมีประโยชน์หลายประการ ดังนี้ 1. อำนวยความสะดวกในการตัดสินใจให้ดีขึ้น 2. สร้างและสนับสนุนทางปัญญาขององค์กร 3. กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ความคิดอย่างอิสระ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจและสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ 4. จัดกระบวนการที่ไม่จำเป็น ทำให้การปฏิบัติงานเลื่อนไหลดีขึ้น 5. เพิ่มพูนความรู้ให้กับพนักงานเพื่อที่จะนำมาใช้ได้ตลอดเวลา 6. ปรับปรุงการบริการและประสิทธิภาพการบริการลูกค้า 7. นำไปสู่ความสามารถในการผลิตที่ดีกว่า

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ดังนี้ การสร้างกระบวนการเก็บรักษาความรู้ที่มีคุณค่าต่อองค์กรเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ การใช้ความรู้เพื่อสร้างเสริมความสามารถในการแข่งขันขององค์กร การบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีความรู้ความชำนาญ และส่งเสริมให้เกิดการนำความรู้ภายในองค์กร (organization learning) และพัฒนาให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) ได้ต่อไป

2.1.4 ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดการความรู้

ภคادر จินดาวงศ์ (2549, หน้า 164 - 165) ได้เสนอปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ในองค์กรออกเป็น 3 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคลากรในองค์กร ภายในองค์กรต้องมีการกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินการจัดการความรู้ และมีการมอบหมายหน้าที่ของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้การทำงานในองค์กรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยโครงสร้างขององค์กรประกอบไปด้วย ระดับผู้บริหาร (Chief Knowledge Officer: CKO) ระดับบริหารแต่ละฝ่าย (KM Steering Committee: KM SC) ระดับผู้เชี่ยวชาญ (KM Expert : KM EX) ระดับสนับสนุนการจัดการความรู้ (KM Information Technology: KM IT) ระดับการบริหารจัดการความรู้ (KM Administrator: KM AD) และระดับผู้สร้างความรู้ ผู้รวบรวม แลกเปลี่ยน ถ่ายทอด (KM Member)

2. ปัจจัยด้านการจัดการในองค์กร หมายถึง วิธีการปฏิบัติ กลยุทธ์และวัฒนธรรมขององค์กรที่มีลักษณะถึงความพร้อมทุก ๆ ด้านและการให้ความร่วมมือเป็นวัฒนธรรม จะช่วยให้เกิดผลสูงสุด และง่ายต่อการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการน้อยเพราะบุคลากรมีความเข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ในการจัดการความรู้ที่สำคัญเกิดความพึงพอใจในการจัดการความรู้

3. ปัจจัยทางด้านกายภาพและทางด้านเทคโนโลยี องค์กรนั้นจะต้องที่มีความพร้อมในทางด้านเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วม การจัดการก็จะดำเนินการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และถูกต้องมากขึ้น

ประภาพร จินาวัลย์ (2558, หน้า 46) สรุปไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมความสำเร็จของการจัดการความรู้ภายในองค์กรประกอบด้วย 1. วัฒนธรรมองค์กรที่เหมาะสม 2. โครงสร้างพื้นฐานภายในองค์กร ได้แก่ คน เครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรที่จำเป็น 3. การสนับสนุนที่ดีจากผู้นำองค์กร และ 4. ค่านิยมองค์กรที่ให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ภายในองค์กร

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของการจัดการความรู้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากรในองค์กร ที่ต้องมีทั้งความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ปัจจัยด้านการจัดการในองค์กร ประกอบด้วย ความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหาร และการนำสู่การปฏิบัติ และสุดท้ายปัจจัยทางด้านกายภาพและทางด้านเทคโนโลยี คือ เครื่องมือที่ทันสมัย สิ่งเกื้อหนุนในการดำเนินการ

2.1.5 เป้าหมายในการจัดการความรู้

ประพนธ์ ผาสุกยัต (254, หน้า 23) ได้ยกตัวอย่างเป้าหมายของการจัดการความรู้ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. จัดการความรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะสู่ความเป็นเลิศ (Performance Excellence)
2. จัดการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพและได้รับการรับรองมาตรฐานโรงพยาบาล (Hospital Accreditation)

3. จัดการความรู้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ

4. จัดการความรู้ เพื่อพัฒนาเครือข่ายการถ่ายโอนความรู้เรื่องการดูแลผู้ป่วย

วิจารณ์ พานิช (2547 : 94) ได้กล่าวไว้ว่า จุดเน้นของการจัดการความรู้มี 4 เป้าหมาย ดังนี้

1. เพื่อให้คนหลายทักษะหลายวิธีคิดสามารถทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์
 2. เพื่อพัฒนารูปแบบใหม่ ๆ
 3. เพื่อการทดลองและเรียนรู้เพื่อหาทางทำแบบใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิม เพื่อให้งานดีขึ้น
 4. เพื่อการนำเข้า Know How อย่างเหมาะสม ซึ่งจะต้องหาความรู้จากภายนอกมาใช้
- อย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า เป้าหมายในการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ โดยทดลองและเรียนรู้เพื่อหาทางทำแบบใหม่ ๆ ที่ดีกว่าเดิม

2.1.6 ความสำคัญของการจัดการความรู้

Nonaka and Takeuchi (1995) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการความรู้ในหน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ว่า คือ การสังเคราะห์ หรือหลอมรวมความรู้ที่ชัดเจน กับความรู้ที่ฝังลึก ยกระดับขึ้นเป็นความรู้ที่สูงขึ้น โดยผ่านกระบวนการ 4 ส่วนที่เรียกว่า “เซกิ” (SECI) ซึ่งได้แก่

1. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (socialization) ระหว่างกัน เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง ความรู้ที่ไม่ชัดเจน (tacit knowledge) ผ่านการแบ่งปันประสบการณ์ ซึ่งได้จากการสังเกต การลอกเลียนแบบ หรือการลงมือปฏิบัติ คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อคิดเห็น ความเชื่อ วิธีการ ฯลฯ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ไม่ ชัดแจ้ง ระหว่างบุคคลผู้สนใจแบบตัวต่อตัว

2. การสกัดความรู้จากตัวคน (externalization) เป็นกระบวนการที่ความรู้ที่ไม่ชัดเจน ถูกทำให้ชัดเจน โดยการเปรียบเทียบใช้ตัวอย่าง หรือตั้งสมมติฐานจนความรู้ที่ไม่ชัดเจนเปลี่ยนแปลง เป็นความรู้ที่ชัดเจน (explicit knowledge) คือ การแลกเปลี่ยนความรู้ฝังลึกในตัวบุคคลไปเป็น ความรู้ที่ผู้อื่นเข้าถึงได้ ซึ่งอาจทำโดยผ่านการสนทนากลุ่ม จับกลุ่มคุยเพื่อหาความคิดใหม่ ๆ เป็นการ แลกเปลี่ยนเป็นกลุ่ม

3. การผนวกความรู้ (combination) เป็นกระบวนการที่ความรู้ที่ชัดเจน ถูกทำให้เป็น ระบบจนกลายเป็นความรู้ คือ การนำความรู้ที่ชัดเจนอันมากมายหลากหลายมารวบรวมบันทึกซึ่งจะ ถูกจัดเป็นหมวดหมู่ของความรู้ที่ชัดเจน ที่ยกระดับเพิ่มมากขึ้น ความรู้ในขั้นนี้จะอยู่ในรูปแบบที่ เผยแพร่ได้กว้างขวาง

4. การผนึกความรู้ในตน (internalization) เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ชัดเจนเป็น ความรู้ที่ไม่ชัดเจน ซึ่งเป็นทักษะที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลนั้น ๆ อีกครั้ง คือ การนำความรู้ที่ได้อ่าน หรือ ความรู้ที่มีคนสอนไปลองปฏิบัติให้เกิดความเชี่ยวชาญเป็น “รู้จริง” ประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ กระบวนการ วิธีการใหม่ หรือปรับปรุงของเก่าให้เกิดคุณค่า และในกระบวนการนั่นเอง ก็เกิดการ เรียนรู้เป็นความรู้ฝังลึกที่ยกระดับขึ้นไปในตัวบุคคล

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (2553) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการความรู้ ว่าการจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน และเกิดการ เรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิต หรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการ จัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียน ของผู้เรียนดังนี้ คือ 1. มีความรู้และ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้ 2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญใน เนื้อหาวิชา หรือ กิจกรรมที่เรียนรู้ 3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน 4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ 5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2546, หน้า 85 – 92) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของความรู้ (knowledge) เป็นผลที่ได้จากการเรียนรู้ เกิดจากความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ เป็นความสามารถในการระลึกรู้สึกออกใน

สิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ความรู้ที่แต่ละบุคคลมี คือ ความรู้รอบตัว และความรู้ในแต่ละสาขาวิชาชีพ ความรู้ที่องค์กรสร้างขึ้น หรือต้องการใช้ในการพัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้น คือ ความรู้ใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของคนให้เพิ่มพูนอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสวงหาความรู้โดยการอ่าน และการคิด

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้มีความสำคัญ ในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน การพัฒนาตน และการพัฒนาองค์กร ความสำคัญเกิดจากผลที่ได้จากการเรียนรู้ เกิดจากความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ เป็นความสามารถในการระลึกรู้ในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว ความรู้ที่แต่ละบุคคลออกมาให้เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง เพื่อนำความรู้ที่ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ ไปยกระดับความรู้ และนำไปใช้ในการกระบวนการทำงานใหม่ขององค์กร

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้

2.2.1 ความหมาย

สุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และกุลพัทธ์ กุลชาติติก (2557, หน้า 3) กล่าวว่า กระบวนการจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการแบบหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร

2.2.2 แนวคิด

กระบวนการจัดการความรู้ ได้มีนักวิชาการทั้งชาวไทย และต่างประเทศได้ศึกษาและได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

Arun Kumar (2015, pp. 13 – 14) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ ได้อธิบายกระบวนการจัดการความรู้ ดังนี้

1. การสร้างความรู้ หน่วยงานต่าง ๆ สร้างความรู้หรือข้อมูลจำนวนมากในกิจกรรมทางธุรกิจประจำวันของตน จำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานจะต้องมีระบบการจัดการข้อมูลที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อให้สามารถนำกลับมาใช้เพื่อแก้ปัญหาใหม่หรือใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับกิจกรรมทางธุรกิจอื่น ๆ ความรู้ถูกสร้างขึ้นโดยสองวิธีทั้งแบบชัดแจ้งหรือโดยปริยาย ความรู้ที่ชัดเจนถูกใส่ไว้ในกระดาษ และได้รับการบันทึกและให้ผู้อื่นเข้าถึงได้ ความรู้โดยปริยายถูกสร้างขึ้นในใจของพนักงาน ข้อมูลประเภทนี้อาจเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับทีมวิจัยและพัฒนาในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ที่ปรับปรุงใหม่

2. การจัดเก็บความรู้ ความรู้ถูกจัดเก็บและจัดระเบียบในที่เก็บ การตัดสินใจว่าอยู่ที่ไหนและอย่างไรอยู่ที่องค์กร แต่วัตถุประสงค์ของขั้นตอนนี้คือเพื่อให้องค์กรสามารถมีส่วนร่วมจัดระเบียบและแบ่งปันความรู้ หากไม่มีการจัดเก็บความรู้การถ่ายทอดเพื่อจุดประสงค์ในการเรียนรู้และการใช้ประโยชน์ทั้งภายในและภายนอกจะประสบความสำเร็จได้ยาก

3. การแบ่งปันความรู้ ข้อดีอย่างหนึ่งของความรู้คือความรู้เป็นแบบพลวัตน์ ความรู้สามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้และแบ่งปัน ผู้คนแบ่งปันและเข้าถึงความรู้ พวกเขาสามารถค้นหาหรือนำทางไปยังรายการความรู้

4. การใช้ความรู้ เป็นเป้าหมายสุดท้ายของการดำเนินการ การจัดการความรู้จะไม่มีคุณค่าหากความรู้ที่สร้างขึ้นไม่ได้ถูกนำไปใช้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะความรู้ยิ่งที่สร้างขึ้นจากการนำไปประยุกต์ใช้และใช้ประโยชน์ หากไม่มีการใช้ความรู้ที่มีประสิทธิภาพกระบวนการจัดการความรู้จะไม่สมบูรณ์

Hou et al. (2008) ให้แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ออกเป็น 4 กระบวนการมีดังนี้ 1. การได้รับข้อมูล (Knowledge Acquisition) เป็นกระบวนการดึงข้อมูลจากหลากหลายหน่วยงาน แปลงเป็นข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ 2. การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่มาจากหลายแหล่งให้เป็นระบบ 3. การค้นพบความรู้ (Knowledge Discovery) เป็นกระบวนการในการใช้เทคนิคการค้นหาข้อมูลที่ต้องการจากข้อมูลจำนวนมาก เพื่อดึงเอาเฉพาะข้อมูลในส่วนที่ต้องการและส่วนที่เกี่ยวข้องออกมาใช้งาน 4. การเผยแพร่ความรู้ (Knowledge Dissemination) การจัดเตรียมระบบฐานข้อมูลแบบอัตโนมัติเพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้ใช้งานภายในองค์กร

Bertziss (2001) ได้เสนอแนวคิด กระบวนการจัดการความรู้ออกเป็น 3 กระบวนการดังนี้ 1. การได้รับข้อมูลดิบจากแหล่งต่าง ๆ (Acquisition) หรือการนำข้อมูลเข้าสู่ระบบเพื่อผ่านการวิเคราะห์ความต้องการข้อมูล (Requirement Analysis) ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ขององค์กรว่าต้องการความน่าเชื่อถือของข้อมูลในระดับใด 2. การอธิบายข้อมูล (Representation) ใช้วิธีการผ่านทางกระบวนการซอฟต์แวร์ ซึ่งจะต้องมีการสร้างระบบการไหลของข้อมูล (Workflow System) ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการจะต้องเป็นที่เข้าใจอย่างดีโดยผ่านการพิจารณาจากผู้ทำการวิจัย และมีการเปรียบเทียบกับคำนิยาม (Definition) ในรูปแบบจำลองข้อมูลต่าง ๆ 3. การนำความรู้ไปใช้องค์กร (Use of Domain Knowledge) โดยการสร้างโครงสร้างความรู้ที่เป็นรูปแบบมาตรฐาน และสร้างความเข้าใจกับผู้ใช้งานสำหรับรูปแบบที่กำหนดขึ้น เพื่อให้สามารถใช้งานจากฐานข้อมูลความรู้ขององค์กรได้อย่างแท้จริง

ในขณะที่นักวิชาการประเทศไทยได้มีการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ไว้หลากหลาย ดังนี้

วิสูตร จิตสุทธิภากร (2561, หน้า 5) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรสำหรับโรงสีข้าวชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยการจัดการความรู้ตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร 3 ประการ ได้แก่ 1. จักขุมา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์เรื่องข้าว กระบวนการสีข้าว การคัดสายพันธุ์ การวัด ความชื้น การตลาด การขาย ผลกระทบจากการสีข้าว เทคนิควิธีการใหม่ๆ ในกระบวนการสีข้าว 2. วิรูโร เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญในกระบวนการสีข้าว เรื่องพันธุ์ข้าว เรื่องการวัดความชื้นการตลาด การ

ขาย ผลิตภัณฑ์จากการสีข้าว เทคนิควิธีการใหม่ๆ ในกระบวนการสีข้าว 3. นิสสัยสัมปโน การมีแหล่งทุนสนับสนุนโรงสี การร่วมแรงร่วมมือของชุมชน มีความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นและภาครัฐเพื่อสนับสนุนความรู้ความเข้าใจและแหล่งทุน

นภัสนันท์ จิตรภักดี (2560, หน้า 6) สรุปไว้ว่า กระบวนการการจัดการความรู้นั้นไม่มีลักษณะที่แน่นอนตายตัว แต่ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละสถานการณ์ และขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ที่ศึกษา และวัตถุประสงค์ในการสร้างรูปแบบนั้น ๆ เป็นสำคัญด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการการจัดการความรู้เป็นกรอบแนวคิดไว้ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้ 2. การแสวงหาและสร้างความรู้ 3. การจัดเก็บความรู้ 4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

คณะนักวิชาการจากสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (Thailand Productivity Institute) ได้ศึกษารวบรวม แนวคิด และความหมายของกระบวนการจัดการความรู้ สู่การนำไปปฏิบัติจริงในองค์กรและได้เสนอแนะการจัดการความรู้ และการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ไว้ โดยรวบรวมจากหลายแหล่ง สรุปไว้ว่า การศึกษาเรื่องของการจัดการความรู้จึงควรศึกษาทั้งสองส่วน คือส่วนที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและส่วนที่เป็นผลจากการนำแนวคิด ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีการเสนอว่า ควรประกอบไปด้วยสามส่วน คือ 1. วงจรการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การจัดการการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรม การสื่อสาร กระบวนการและเครื่องมือ การฝึกอบรมและการเรียนรู้ การวัดผล และการยกย่องชมเชยให้รางวัล 2. การพัฒนาและรักษาปัจจัยเอื้อในการจัดการความรู้ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำและกลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีด้านการจัดการความรู้ การวัดผล และโครงสร้างพื้นฐาน และ 3. กระบวนการความรู้ประกอบด้วย การค้นหาความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การวัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2548, หน้า 54) เสนอรูปแบบการจัดการความรู้เชิงกระบวนการไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. การบ่งชี้ความรู้ (knowledge identification) เป็นการพิจารณาว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายคืออะไร เป้าหมายเราจำเป็นต้องรู้อะไร ขณะนี้เรามีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด อยู่ที่ใคร

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (knowledge creation and acquisition) เช่น การสร้างความรู้ใหม่ การแสวงหาความรู้จากภายนอก รักษาความรู้เก่า กำหนดความรู้ที่ใช้ไม่ได้แล้ว

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (knowledge organization) เช่น การวางโครงสร้างความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบในอนาคต

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (knowledge codification and refinement) เช่น ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์

5. การเข้าถึงความรู้ (knowledge access) เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้ นั้น เข้าถึงความรู้ ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เว็บบอร์ด (webboard) บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (knowledge sharing) ทำได้หลายวิธีการโดยกรณีเป็น ความรู้ที่ชัดเจน อาจจัดทำเป็นเอกสาร ฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็นความรู้โดยนัย อาจจัดทำเป็นระบบ ทีมข้ามสายงานกิจกรรมกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบ ที่เสี่ยงการสับเปลี่ยนงาน การยืมตัว เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น

7. การเรียนรู้ (learning) ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เช่น เกิดระบบการ เรียนรู้จากสร้างองค์ความรู้ > การนำความรู้ไปใช้ > เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และ หมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

บดินทร์ วิจารณ์ (2548, หน้า 45-46) ได้แบ่งกระบวนการเรียนรู้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. Define การกำหนดชนิดของทุนปัญญาหรือองค์ความรู้ที่ต้องการ เพื่อตอบสนองกลยุทธ์ ขององค์การหรือการปฏิบัติงาน หรือการหาว่าองค์ความรู้หลัก ๆ ขององค์การคืออะไร (core competency) และเป็นองค์ความรู้ที่สามารถสร้างความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งได้อย่าง เด่นชัด

2. Create การสร้างทุนทางปัญญา หรือการค้นหาคำใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วด้วยการ ส่งไปศึกษาเพิ่มเติม การสอนงานภายในองค์การ หรือหากเป็นองค์ความรู้ใหม่ อาจจำเป็นต้องหาจาก ภายนอกองค์การ จากที่ปรึกษา การเรียนรู้จากความสำเร็จของผู้อื่นและการเทียบเคียง (benchmarking)

3. Capture การเสาะหา และจัดเก็บองค์ความรู้ในองค์การเป็นระบบทั้งองค์ความรู้ที่อยู่ใน รูปแบบสื่อต่าง ๆ และในรูปแบบประสบการณ์ ให้เป็นทุนความรู้ขององค์การซึ่งพร้อมต่อการยกระดับ ความรู้ และขยายความรู้ให้ทั่วทั้งองค์การได้โดยง่ายต่อไป

4. Share การแบ่งปัน แลกเปลี่ยน เผยแพร่ กระจาย ถ่ายโอนความรู้ ซึ่งมีหลายรูปแบบ และหลายช่องทาง เช่น การจัดงานสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การสอนงาน หรือรูปแบบ อื่น ๆ ที่มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หรือมีการถ่ายโอนความรู้ในลักษณะเสมือน (virtual) ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระบบ E-Learning เป็นต้น

5. Use การใช้ประโยชน์ การนำไปประยุกต์ใช้งานก่อให้เกิดประโยชน์ และผลสัมฤทธิ์ เกิดขึ้น และเกิดเป็นปัญญาปฏิบัติ การขยายผลให้ระดับความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขันใน องค์การสูงขึ้น

ประภาพร จินาวัลย์ (2558, หน้า 34 – 35) ได้สรุปจากกระบวนการจัดการความรู้ ตามที่ผู้รู้หลายท่านได้เสนอไว้เป็นขั้นตอนที่หลากหลายดังกล่าว กระบวนการในการจัดการความรู้ในสถานศึกษาควรประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ๆ ต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 การกำหนดเป้าหมาย หรือความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อตอบคำถามว่า จะจัดการความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องใดและจะทำให้ใครเป็นผู้ได้รับประโยชน์ในการจัดการความรู้

กิจกรรมที่ 2 การค้นหาความรู้ที่ฝังลึกในตัวตน โดยเฉพาะจากครูผู้สอนที่มีวิธีสอนเป็นแนวปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (best practice) ซึ่งก็คือครูที่มีวิธีสอนที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่างที่ดี

กิจกรรมที่ 3 การสร้างความรู้ เมื่อได้ค้นหาความรู้จากครูต้นแบบที่มีวิธีการสอนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแล้ว กิจกรรมที่จะต้องทำต่อไปก็คือการที่จะต้องพยายามหาวิธีที่จะดึงความรู้จากครูต้นแบบหรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่กระจัดกระจายอยู่มารวมไว้ เพื่อจัดทำเนื้อหาให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งในขั้นนี้จำเป็นต้องจัดบรรยากาศให้ครูต้นแบบ มีความกระตือรือร้นที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันเพื่อสร้างความรู้ใหม่ โดยการจัดกิจกรรมชุมชนนักปฏิบัติ (community of practice) และจัดทำเป็นฐานข้อมูล แนววิธีการสอนที่เป็นเลิศ

กิจกรรมที่ 4 การเลือกหรือกลั่นกรอง ความรู้ที่ได้มาโดยการพิจารณาหรือกำจัดความรู้ที่ไม่จำเป็นหรือความรู้ที่เป็นที่รู้กันดีแล้วทิ้งไป โดยสรรหาเลือกความรู้ที่เป็นประโยชน์และโดดเด่น ซึ่งอาจจะนำไปเทียบเคียงกับความรู้ที่เป็น Explicit Knowledge ได้แก่ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด ที่มีการบันทึกไว้เป็นเอกสารหรือตำรา เป็นต้น แล้วจึงกลั่นกรองความรู้

กิจกรรมที่ 5 การจัดการความรู้เป็นระบบ กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้สามารถศึกษาและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ โดยการนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนกันมา แยกแยะ วิเคราะห์หรือสังเคราะห์หลอมรวมความรู้ที่ได้ให้สะดวกแก่การศึกษา ทำความเข้าใจหรืออาจจะเขียนเป็นบทความที่เป็นความเรียง มีเนื้อหาที่ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ เป็นขั้นเป็นตอนก็ได้

กิจกรรมที่ 6 การเผยแพร่ความรู้กิจกรรมนี้ คือ การนำความรู้ที่ผ่านการจัดการให้เป็นระบบแล้วนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์ต่อไป โดยอาจจะใช้วิธีเผยแพร่โดยเขียนเป็นบทความลงพิมพ์ในวารสาร การส่งจดหมายข่าว เพื่อแจ้งให้บุคคลที่ต้องการใช้ประโยชน์ได้รับรู้ หรือการจัดพิมพ์เป็นเอกสาร หรือการจัดเวทีสำหรับแลกเปลี่ยนความรู้

กิจกรรมที่ 7 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะเมื่อมีการจัดการความรู้แล้วแต่ถ้าไม่มีการนำไปใช้ประโยชน์ ก็จะไม่บังเกิดผลใด ๆ ทำให้เกิดความสูญเปล่า

กิจกรรมที่ 8 การนำความรู้ที่ได้มาเก็บไว้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้เฉพาะอินเทอร์เน็ต และอินทราเน็ต เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความสามารถ ซึ่งทั้งนี้ระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย ก็จะส่งผลโดยตรงต่อกิจกรรมนี้

กิจกรรมที่ 9 การติดตามตรวจสอบ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลของการจัดการความรู้ที่จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติการจัดการความรู้ หรือ CKO (chief knowledge officer) ได้ทบทวน ประมวลผลและปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ของกระบวนการจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการความรู้ มีหลายรูปแบบ แล้วแต่ว่าองค์กรที่นำไปใช้มีการประยุกต์ขั้นตอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับองค์การเอง สำหรับในประเทศไทยหน่วยงานภาครัฐได้ใช้รูปแบบสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ 7 ขั้นตอน คือ การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้

2.3 การจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้มีการดำเนินการจัดการความรู้ ในฐานะเป็นหนึ่งในตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงานมาตลอดระยะเวลา ตั้งแต่มีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น

1.1 ความหมาย

อมรรัตน์ บุญลิก (2557, หน้า 4) กล่าวว่า การบ่งชี้ความรู้ หมายถึง การกำหนดหรือระบุความรู้ที่จำเป็นของบุคลากรในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การบรรลุ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งมีการรวบรวมความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ทั้งความรู้ภายในตัวบุคคล เช่น มีทำเนียบผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ และมีความรู้ภายนอก เช่น มีระเบียบปฏิบัติ คู่มือหรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ไว้ให้บุคลากรได้ศึกษาเพิ่มเติม

สุชาติ หวังดี (2560, หน้า 7) กล่าวว่า การกำหนดความรู้ หมายถึง การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ หรือทิศทางของการจัดการความรู้ การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษา ต่อเป้าหมาย ทิศทางของการพัฒนาสู่ความมีประสิทธิผลในอนาคตที่คาดหวัง

ศิริวรรณ งอกงาม (2558, หน้า 5) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวว่า การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) หมายถึง การพิจารณา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กรเป็นอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เราจำเป็นต้องรู้อะไร ขณะนี้เรารู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด อยู่ที่ใครของกลุ่มโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา แม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1.2 แนวคิด

กานต์สุดา มาฆะศิริรานนท์ (2546, หน้า 13, 157-159) กล่าวว่า การกำหนดความรู้เป็นการกำหนด/ระบุว่าสิ่งใดที่ต้องการให้บุคลากรในองค์กรได้เรียนรู้ โดยคำนึงถึงความจำเป็น ชนิดและประเภทของงานที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมายต่างๆ ขององค์กร โดยมีรูปแบบ ดังนี้

1. การกำหนดนโยบายในสิ่งที่องค์กรต้องการเรียนรู้
2. การประกาศนโยบายในการกำหนดสิ่งที่องค์กรต้องการเรียนรู้
3. การหาความต้องการในสิ่งที่จะเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร
4. ทีมผู้ชำนาญการและนักวิเคราะห์ความรู้พิจารณาดำเนินการ
5. การประกาศและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่บุคลากรในองค์กรจำเป็นต้อง

เรียนรู้

สรุปได้ว่าการกำหนดความรู้ที่จำเป็น หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีกระบวนการในการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ของบุคลากร การจัดลำดับความสำคัญของความรู้ เพื่อพัฒนาสมาชิกให้มีประสิทธิภาพในงานและบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของวิทยาเขต

2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ

2.1 ความหมาย

อมรรัตน์ บุญลึก (2557, หน้า 4) กล่าวว่า การสร้างและแสวงหาความรู้ หมายถึง องค์กรได้มีการสร้างคลังความรู้ ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้กับบุคลากร เช่น การอบรม สัมมนา การประชุม รวมทั้งมีการฝึกให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์และลงมือปฏิบัติจริง และการเชิญวิทยากรและผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาให้ความรู้แก่บุคลากร

สุชาดา หวังดี (2560, หน้า 7) กล่าวว่า การแสวงหาและสร้างองค์ความรู้ หมายถึง ค้นหา รวบรวม ความรู้ทั้งจากภายนอกและภายในสถานศึกษารวบรวม ผ่านกระบวนการกลั่นกรองความรู้ วิเคราะห์และสังเคราะห์ จนเกิดความรู้ใหม่ และนวัตกรรมที่ตรงกับความต้องการของสถานศึกษา

ศิริวรรณ งอกงาม (2558, หน้า 5) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวว่า การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge creation and Acquisition) หมายถึง การทำให้เกิดความรู้ใหม่ อาจจะเป็นการแสวงหาความรู้จากภายนอก การรักษาความรู้เก่า และการกำจัดความรู้ที่ไม่ใช่แล้ว ของกลุ่มโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

มณีวรรณ คนยืน (2558, 11) กล่าวว่า การสร้างความรู้ (knowledge creation) หมายถึง ขอบเขตซึ่งองค์การใช้ความรู้ในการสร้างแนวคิดใหม่ ๆ ภายในองค์การ และการแสวงหาความรู้ (knowledge acquisition) หมายถึง ขอบเขตซึ่งบุคคล หรือองค์การเรียนรู้ หรือรับเอาความรู้ หรือทักษะจากภายนอกองค์การ

2.2 แนวคิด

สุกิจ แตงมีแสง และยงยุทธ อิมอุไร (2547, หน้า 71-72) กล่าวว่า การสร้างความรู้ (create) โดยผู้รู้/ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเกิดขึ้นทั้งก่อนลงมือทำงาน ระหว่างการทำงาน และสรุปประมวลประสบการณ์ หลังจากการทำงาน โดยจัดทำขึ้นในรูปแบบเอกสาร เช่น บทความ คู่มือ ตำรา เอกสาร คำสอน หลักสูตร รายงานวิจัยในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ความรู้ เช่น ซอฟต์แวร์ สื่อและอุปกรณ์ และในรูปแบบของกระบวนการ เช่น การระดมสมอง (brain storming) การอภิปราย (discussion) การเสาะหาและยึดกุมความรู้ (capture) เป็นการเสาะหา และยึดกุมความรู้ที่กระจัดกระจาย หรือแฝงอยู่ตามที่ต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์และดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดทักษะและความชำนาญ ซึ่งมีกระบวนการในการเสาะหาและยึดกุมความรู้ ได้แก่

1. การสืบค้นและเก็บรวบรวม จากเอกสารทั่วไป และจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่เก็บไว้ในสื่อรูปแบบต่าง ๆ โดยมีช่องทางสำคัญในการเข้าถึงความรู้ประเภทนี้จาก intranet และ Internet

2. การแบ่งปันแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ระหว่างบุคคลซึ่งเกิดจากการสนทนาโดยตรงและการสนทนาผ่านทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งแบบทางการ และไม่เป็นทางการ กิจกรรมสำคัญที่ได้มาซึ่งความรู้ประเภทนี้ คือ การระดมความคิด การทำงานร่วมกันเป็นทีม การประชุม สัมมนา และการฝึกอบรม การเรียนรู้อย่างใกล้ชิดกับผู้เชี่ยวชาญ

3. การเช่า ซื้อและจ้าง ในรูปแบบของวัตถุ คือ เอกสาร และผลิตภัณฑ์

4. ความรู้ในรูปแบบของกระบวนการ คือ การขอรับคำปรึกษาขอเข้ารับการฝึกอบรม

5. จัดตั้งระบบเทคโนโลยีและการบำรุงรักษา

ในขณะที่กานต์สุตา มามะศิรินันท์ (2546, หน้า13, 157-159) กล่าวว่า การแสวงหาความรู้เป็นการรวบรวมความรู้จากทั้งภายในและภายนอกองค์กรเพื่อนำมาพัฒนาบุคลากรให้มีผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น อันจะส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าขององค์กรด้วย สอดคล้องกับบุญส่ง หาญพานิช (2546, หน้า 50-55) กล่าวว่า การสร้างความรู้ ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่มีอยู่เดิม และการสร้างความรู้ใหม่ที่ยังไม่มีเคยมี ดังนี้

1. การสังเคราะห์องค์ความรู้ที่มีอยู่เดิมโดยการนำความรู้ที่มีการบันทึกอยู่แล้วมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นความรู้ใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บทความ เอกสารการเรียนการสอนตำรา

หลักสูตร โปรแกรม หรือจากการระดมความคิดร่วมกันระหว่างบุคลากรในองค์กรเพื่อสร้างองค์ความรู้เพื่อการตัดสินใจ

2. การสร้างความรู้ใหม่ที่ยังไม่มีเคยมี โดยการทําวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่ และนวัตกรรมใหม่

Marquardt (1996 อ้างถึงใน เตือนใจ รักษาพงศ์, 2551: 29-30) กล่าวว่า การแสวงหาความรู้ (knowledge acquisition) องค์กรควรแสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์และมีผลต่อการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังนี้

1. การแสวงหาความรู้ภายในองค์กร เช่น การให้ความรู้กับพนักงาน การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การลงมือปฏิบัติ และการดำเนินการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานต่าง ๆ

2. การแสวงหาความรู้จากแหล่งภายนอก เช่น การจ้างที่ปรึกษา การใช้มาตรฐานเปรียบเทียบ การรวบรวมข้อมูลจากลูกค้า คู่แข่งและแหล่งอื่น ๆ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อที่หลากหลาย การจ้างพนักงานใหม่ การร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อสร้างพันธมิตรและการร่วมลงทุน

สรุปได้ว่า การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีการวิเคราะห์แหล่งของความรู้ที่เป็นที่ต้องการ มีการสร้างความรู้ใหม่จากความรู้เดิมที่มีอยู่ แสวงหาความรู้จากภายนอก การเก็บรวบรวมความรู้และกําลังความรู้ที่ไม่จำเป็นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย

3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม

3.1 ความหมาย

อมรรัตน์ บุญลิก (2557, หน้า 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ หมายถึง การปรับปรุงข้อมูลเอกสารขององค์กรให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการเรียบเรียงและปรับปรุงข้อมูลความรู้ให้ทันสมัยและมีคุณภาพอยู่เสมอ

ศิริวรรณ งอกงาม (2558, หน้า 6) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวว่า การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) หมายถึง การปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ทำให้เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์ ของกลุ่มโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.2 แนวคิด

บุญส่ง หาญพานิช (2546, หน้า 50-55) กล่าวว่า การปรับปรุงความรู้ให้ถูกต้องทันสมัยและสะดวกในการใช้ โดยการ

1. ตรวจสอบความรู้ขององค์กร ในด้านคุณค่าความถูกต้องเหมาะสมและมูลค่าของความรู้โดยใช้ทีมผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้วยการสำรวจความคิดเห็น ทำประชาพิจารณา วิเคราะห์ ทดสอบ เปรียบเทียบ และประเมิน

2. จัดทำสารบทความรู้ โดยการจำแนกประเภทของความรู้ ระดับความรู้ความสัมพันธ์ และลำดับของความรู้ และบ่งบอกแหล่งความรู้ให้ชัดเจน เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้

3. การประมวลความรู้ โดยการจัดความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมและสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการเข้ารหัส และถอดรหัสความรู้เมื่อใช้กับเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการคัดเลือกและคัดสรรความรู้ที่ไม่มีคุณค่าออกจากฐานความรู้ของหน่วยงาน

สุกิจ แตงมีแสง และยงยุทธ อิมอุไร (2547, หน้า 71-72) กล่าวว่า การกลั่นกรอง (distill) มีการกลั่นกรองและจัดระบบระเบียบของความรู้ ดังนี้

1. จัดทำระบบสารความรู้ ได้แก่ จัดและจำแนกความรู้เป็นประเภทและหมวดหมู่ จัดอันดับและความสัมพันธ์ของความรู้ บ่งบอกแหล่งความรู้ เช่น สื่อ สถานที่ ผู้รู้

2. ประมวลความรู้ ได้แก่ การเลือก และคัดสรรความรู้

3. การปรับปรุงแก้ไขความรู้ ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นของพนักงาน การตรวจสอบความรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ เช่น การ Audit

4. การเก็บรักษา โดยเก็บไว้ในฐานความรู้ พัฒนาความรู้ และเก็บไว้ในตัวบุคคล คือ ผู้บริหาร/ผู้เชี่ยวชาญ

สรุปได้ว่า การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีกระบวนการการปรับปรุงความรู้ที่ได้รับมาให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย มาตรฐานเดียวกัน มีการปรับปรุงให้เนื้อหาสมบูรณ์ ทันสมัยอยู่เสมอ

4. การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

4.1 ความหมาย

อมรรัตน์ บุญลิก (2557, หน้า 4) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง บรรยากาศในองค์กร ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิดกล้าทำ มีการนำความรู้จากประสบการณ์และความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาใช้ประโยชน์และนำมาหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง และการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ หมายถึง การนำความรู้เข้าสู่เวทีแลกเปลี่ยนที่มีฐานความรู้หรือฐานข้อมูลรองรับ ให้ง่ายต่อการเข้าถึงและสืบค้น ทำได้หลายวิธีการ โดยกรณีเป็น Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็นเอกสาร, ฐานความรู้, เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็น Tacit Knowledge อาจจัดทำเป็นระบบทีมข้ามสายงาน, กิจกรรมกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม, ชุมชนแห่งการเรียนรู้, ระบบพี่เลี้ยง, การสับเปลี่ยนงาน, การยืมตัว, เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น

สุชาติ หวังดี (2560, หน้า 7) กล่าวว่า การถ่ายโอนความรู้และนำไปใช้ หมายถึง การนำความรู้ไปเผยแพร่และถ่ายทอดให้กับบุคลากรทั่วทั้งสถานศึกษา เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ให้เกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการของสถานศึกษา

ศิริวรรณ งอกงาม (2558, หน้า 6) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กล่าวว่า การเรียนรู้ (Learning) หมายถึง การทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ทำ และมีงาน ทำให้วงจรการจัดการความรู้หมุนต่อเนื่องไป ขยายไปสู่ทุกหน่วยในองค์กรและในกระบวนการทำงานทุกอย่างขององค์กร และกล่าวว่า การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) หมายถึง การนำความรู้มาแบ่งปัน แลกเปลี่ยนซึ่งถ้าเป็นความรู้แบบชัดแจ้งอาจจะทำเป็นเอกสาร หรืออยู่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือถ้าเป็นความรู้ฝังลึก อาจจะใช้เครื่องมือจัดการความรู้มาช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การตั้งชุมชนผู้ปฏิบัติ การจัดพี่เลี้ยง การจัดเพื่อนช่วยเพื่อน ของกลุ่มโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

มณีวรรณ คนยืน (2558, 11) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้ความรู้ (knowledge application) หมายถึง ขอบเขตซึ่งบุคคล หรือองค์การใช้ความรู้ในการปรับปรุงกระบวนการ ผลการปฏิบัติงาน หรือสินค้า และบริการ และกล่าวว่า การถ่ายทอดความรู้ (knowledge transfer) หมายถึง ขอบเขตซึ่งบุคคล หรือองค์การทำการแบ่งปันความรู้แก่กันและกัน

4.2 แนวคิด

จิรวรรณ วุฒิกุลตระกูล (2550, หน้า 5) กล่าวว่า การเรียนรู้ (learning) หมายถึง การนำความรู้ที่ได้มาบูรณาการใน 4 ด้าน คือ 1. นำความรู้มาพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมต่อผู้รับบริการ 2. นำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ 3. นำความรู้มาพัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ 4. นำความรู้มาพัฒนาการสร้างบรรยากาศในการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

Tannonbaum and Alliger (2000, pp. 15-22, อ้างถึงใน วิลาวัลย์มาคุ้ม, 2549, หน้า 103-104) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้ความรู้ (Knowledge Application) เป็นการขยายความรู้เพื่อให้บุคลากรนำไปประยุกต์หรือใช้ความรู้เพื่อการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการบริการลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลักของการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ก็คือ หน้าที่ในการขยายและเพิ่มพูนให้คนมีการยอมรับเอาความรู้หรือรู้ว่าจะเข้าถึงข้อมูลได้อย่างไร เมื่อมีโอกาสดังกล่าวพวกเขาต้องใช้ก็จะสามารถเรียนรู้ได้ทันที โดยมีแรงกระตุ้นที่จะนำความรู้ใหม่ ๆ ไปใช้และมีความสามารถในการใช้ความรู้ที่รับเข้ามาด้วย ดังนี้

การประยุกต์ใช้ความรู้ = การซึมซับความรู้ + โอกาสในการนำไปใช้ + แรงจูงใจในการนำไปใช้ + ความสามารถในการใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในขณะที่การแลกเปลี่ยนความรู้ (knowledge sharing) เป็นการขยายความรู้เพื่อให้บุคคลได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน โดยถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการความรู้ เนื่องจากถ้าไม่มีใครการแลกเปลี่ยนความรู้ก็จะมีใครรู้ ความรู้ที่แลกเปลี่ยนนั้น ต้องเป็นข้อมูลที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์และมีขอบเขตเวลา โดยอาจใช้หลักในการแลกเปลี่ยนความรู้ ดังนี้

การแลกเปลี่ยนความรู้ = ความรู้จากผู้รู้จริง + การกระตุ้นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน
 ความรู้ด้วยความเต็มใจและสร้างให้เกิดแรงจูงใจ
 + ความสามารถในการแลกเปลี่ยนความรู้
 + การใช้กลั่นกรองและถ่ายทอด + ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ

Cumming and Worley (2001, pp. 526-528, อ้างถึงใน วิลาวัลย์ มาคุ้ม, 2549, หน้า 104-105) กล่าวว่า การแพร่กระจายความรู้ (distributing knowledge) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการจัดการความรู้ การแลกเปลี่ยนความรู้การปฏิบัติงานจะก่อให้เกิดการแบ่งปันและถ่ายทอดความรู้และในที่สุดความรู้ที่มีอยู่จะแพร่กระจายด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสามารถแบ่งวิธีการแพร่กระจายความรู้ ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. วิธี Self-directed methods โดยให้สมาชิกในองค์กรควบคุม และริเริ่มการแพร่ความรู้ ซึ่งรวมถึงฐานข้อมูลที่ใช้สำหรับเก็บความรู้และระบบแหล่งที่ตั้งที่จะช่วยสมาชิกค้นหาได้ตามที่ต้องการ เช่น ข้อมูลลูกค้า รายงานการวิเคราะห์ เป็นต้น Locator System จะสามารถวางขอบเขตจากง่ายไปยากได้ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการ pull and push ของระบบด้วย คือ สมาชิกสามารถดึงข้อมูลที่ต้องการได้ หรือการส่งความรู้ที่สมาชิกต้องการไปให้

2. วิธี Knowledge services and networks เป็นการส่งมอบความรู้และจัดหาผู้ช่วยเฉพาะและจัดการช่องทางให้ความรู้ออกจากองค์กรในลักษณะของการเป็นเครือข่าย ที่มีการออกแบบให้เชื่อมโยงกับสมาชิกทั้งในและนอกองค์กร เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยอาจใช้ chat room หรือ intranet ก็ได้

3. วิธี Facilitated transfer จะเกี่ยวข้องกับบุคคลที่สนับสนุนการแพร่กระจายความรู้ ซึ่งได้รับการอบรมในการช่วยหาและถ่ายทอดความรู้เช่นเดียวกับการเข้าฐานข้อมูลและบริการความรู้อื่น ๆ รวมทั้ง มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงและช่วยสมาชิกในการจัดการความรู้ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร ทั้งนี้ จะต้องมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานและโครงสร้างองค์กรให้เอื้อต่อการจัดการความรู้ด้วย

สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีวัฒนธรรมให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทำงาน สามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่หมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทั้ง

ระหว่างบุคคล และระหว่างหน่วยงาน ทั้งที่เป็นความรู้ที่ชัดเจน ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอก

5. การจัดบันทึกแก่นความรู้

5.1 ความหมาย

จากการศึกษา พบว่า ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้นิยามคำจำกัดความไว้แตกต่างกัน เช่น การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การรวบรวมจัดการ การจัดเก็บองค์ความรู้ การจัดเก็บและค้นคืนความรู้ การเก็บและการสืบค้นความรู้ การจัดหมวดหมู่ความรู้ และได้ให้ความหมายคล้าย ๆ กันไว้ดังนี้

จิรา กุลศรี (2556, หน้า 8) กล่าวว่า การจัดเก็บความรู้ หมายถึง การปฏิบัติของบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ในการรวบรวมความรู้เพื่อจัดความรู้ให้เป็นระบบ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงความรู้และการนำไปใช้

จิราภรณ์ พงษ์ศรีทัศน์ (2553, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดความรู้ให้เป็นระบบ หมายถึง การจัดทำสารบัญ และจัดเก็บความรู้ประเภทต่าง ๆ เพื่อให้การเก็บรวบรวม การค้นหา การนำความรู้มาใช้ประโยชน์ได้ง่ายและรวดเร็ว

ณัฐกรณ์ สารปรัง (2551, หน้า 5) การจัดหมวดหมู่ความรู้ หมายถึง การจัดเก็บและจัดหมวดหมู่ความรู้ ให้อยู่ในลักษณะที่สามารถค้นหาและใช้งานได้ง่าย โดยมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการปรับปรุงสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน และมีระบบการประเมินเพื่อให้เกิดกลไกในการปรับปรุง

เจนเนตร มณีนาค และคณะ (2546, หน้า 96-98) กล่าวว่า การจัดเก็บความรู้ หมายถึง การรวบรวมจัดการ (organize) โดยการกรองความรู้ และจัดวางเป็นหมวดหมู่ จากนั้นจึงเชื่อมโยงไปสู่ภายนอก

5.2 แนวคิด

Marquardt (1996 อ้างถึงใน เตือนใจ รักษาพงศ์, 2551, หน้า 29-30) กล่าวว่า การจัดเก็บความรู้ (knowledge storage) องค์กรจำเป็นต้องกำหนดสิ่งสำคัญที่จะจัดเก็บเป็นองค์ความรู้ และการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการ การจัดเก็บเกี่ยวข้องกับด้านเทคนิค เช่น การบันทึกเป็นฐานข้อมูล หรือการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร รวมการสร้างและจดจำของแต่ละบุคคล

บุญส่ง หาญพานิช (2546, หน้า 50-55) กล่าวว่า การรวบรวมความรู้ทั้งความรู้ที่ได้มีการบันทึกไว้ในสื่อต่าง ๆ และความรู้ฝังลึกในคน คือ

1. ความรู้ที่ได้มีการบันทึกไว้ในสื่อต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ฐานความรู้ของหน่วยงานทั้งภายในภายนอกองค์กร Web Portal ของบุคคลและหน่วยงาน แฟ้มสะสมงาน ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ใหม่ ๆ

2. ความรู้ฝังลึกในคน ซึ่งได้จากการสนทนากับผู้มีความรู้รูปแบบต่าง ๆ เช่น การเสวนา การระดมความคิด การประชุมสัมมนา การเล่าเรื่องราว การทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับผู้มีความรู้

กานต์สุดา มาฆะศิรินันท์ (2546, หน้า 13, 157-159) กล่าวว่า การเก็บและการสืบค้นความรู้ เป็นการจัดเก็บความรู้ในองค์กรอย่างเป็นระบบซึ่งอาจจัดเก็บอยู่ในรูปหมวดหมู่ต่าง ๆ โดยองค์กรต้องทำให้ง่ายต่อการสืบค้นเพื่อที่บุคลากรสามารถเข้ามาสืบค้นเพื่อนำไปประยุกต์ใช้งานได้อย่างทันเวลาและตรงตามความต้องการ โดยมีรูปแบบดังนี้

1. การกำหนดนโยบายในการเก็บและการสืบค้นความรู้ในองค์กร
2. การประกาศนโยบายและประชาสัมพันธ์ทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้บุคลากรเก็บและสืบค้นความรู้
3. กำหนดองค์ความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ
4. ทีมผู้ชำนาญการและนักวิเคราะห์ความรู้ ประเมินความรู้เดิมที่องค์กรมีอยู่
5. บูรณาการความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่
6. ทีมผู้ชำนาญการและนักวิเคราะห์ความรู้ กลั่นกรอง ตรวจสอบและคัดเลือกความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ
7. เตรียมบุคลากรและเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. จัดเก็บความรู้โดยจัดเก็บเป็นหมวดหมู่และหาดัชนีบอกเพื่อให้ง่ายต่อการสืบค้น
9. ปรับปรุงและพัฒนาองค์ความรู้ให้ใหม่อยู่เสมอ/สื่อโสตทัศนต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดบันทึกแก่นความรู้ หมายถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างได้มีการจัดเก็บและจัดหมวดหมู่ความรู้ ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที มีการปรับปรุงสม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน

2.4 สภาพพื้นที่ที่ทำการวิจัย

2.4.1 สภาพทั่วไป

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีการจัดการเรียนการสอนภายใต้การดูแลของวิทยาลัยศาสนศาสตร์ ประกอบด้วย 3 คณะ 5 สาขาวิชา ดังนี้

1. คณะศาสนาและปรัชญา เปิดสอนในสาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา
2. คณะสังคมศาสตร์ เปิดสอนในสาขาวิชาการปกครอง
3. คณะศึกษาศาสตร์ เปิดสอน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา และสาขาวิชาการสอนภาษาไทย

2.4.2 สภาพปัญหา

ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 หรือที่รู้จักกัน คือ โควิด 19 (COVID – 19) ในช่วงแรกไม่กระทบวงการศึกษามากนัก เพราะเป็นช่วงระยะเวลาที่สถาบันการศึกษาส่วนมากปิดภาคการศึกษา 2/2562 ไปเรียบร้อยแล้ว หลังจากที่สถานการณ์โควิด – 19 ไม่มีที่ท่าที่จะยุติการแพร่ระบาดง่าย ๆ ผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมาคือ การจัดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อนที่ดำเนินการในเดือนเมษายน 2563 สถาบันต่าง ๆ ได้เริ่มปรึกษาถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์กัน (จักรกฤษณ์ โปตาพล, 2563, หน้า 6 – 7)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้มีนโยบายการจัดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อน ปี 2562 และได้กำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในภาคการศึกษา 1/2563 อย่างต่อเนื่องตามประกาศของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2563) และประกาศมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เรื่อง มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) (ฉบับที่ 6) ที่กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ในความรับผิดชอบของวิทยาลัยศาสนศาสตร์ วิทยาเขตศรีล้านช้าง (วิทยาเขตศรีล้านช้าง, 2563)

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วินิดา หมัดเบ็ญหมาน (2562) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยใช้ KMMM มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานะปัจจุบันการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ในแง่องค์ประกอบของ การจัดการความรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ คน กระบวนการ และเทคโนโลยี และเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยผลประเมินสถานะปัจจุบันการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ซึ่งอยู่ในระดับสถานะจัดการ รวมถึงการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ตำแหน่งงาน หน่วยงานที่สังกัด และอายุงาน ที่มีผลต่อสถานะการจัดการความรู้ ตามมิติ KMMM โดยใช้สถิติ t-Test และ ANOVA นอกจากนี้งานวิจัยได้มีการออกแบบแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยนำผลการประเมินสถานะและผลการทดสอบความแตกต่างมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาตามสมรรถนะของบุคลากรแต่ละกลุ่ม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรเพศชาย ตำแหน่งอาจารย์และเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนที่มีอายุน้อยกว่า 1 ปี และเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในมิติต่าง ๆ ให้มีแนวโน้มการพัฒนาที่สูงขึ้น งานวิจัยได้ออกแบบองค์ความรู้สำหรับบุคลากรแต่ละกลุ่มผ่านการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่มีอยู่ภายในและภายนอกองค์กร และการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อกลางในการจัดเก็บองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มทักษะและขีดความสามารถให้กับตนเองที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ร่วมกัน รวมถึงการนำความรู้ที่เกิดจากการพัฒนามาช่วยสร้างผลงานสร้างสรรค์ ผลงาน

นวัตกรรม และสร้างรายได้ให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

ชาคร คัยนันท์ (2560) ศึกษาการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมืองจังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อศึกษากระบวนการ การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นพื้นที่ในการวิจัย ด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นองค์กรที่หลากหลาย มีกิจกรรมอยู่ในระหว่างการพัฒนาและมีการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ดังนั้นเป้าหมายผู้ร่วมวิจัยครั้งนี้ จึงเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่เป้าหมาย ในช่วงที่ทำการวิจัยรวมทั้งสิ้น 52 คน ผลการวิจัยพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลแก้งมีสภาพการบริหารจัดการที่มีความพร้อมในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ แต่ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี หลังจากใช้การจัดการความรู้โดยแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดเก็บและนำความรู้ไปใช้ก่อให้เกิดคณะทำงานจัดการความรู้หลากหลายมากขึ้น ทุกสัปดาห์ในวันศุกร์ เวลา 15.00 น. มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง มีการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบเกิดประสบการณ์ในการจัดการความรู้ บุคลากรมีวัฒนธรรมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับองค์กรอื่น ๆ จากการจัดการความรู้ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลแก้งเกิดการพัฒนางาน คน และองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาสู่การเป็นองค์กรแหล่งการเรียนรู้เร็วมากขึ้น และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม ในด้านการสร้างความรู้ การจำแนกความรู้ การจัดเก็บความรู้ การนำความรู้ไปใช้การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการประเมินผลความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สุชาติ หวังดี (2560) ศึกษาการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ ในการทำงาน และวุฒิการศึกษาสูงสุด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-608) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา รวมทั้งสิ้น 127 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดย

การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามโรงเรียน เครื่องที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่างอยู่ระหว่าง .23-.80 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการจัดเก็บความรู้ ด้านการแสวงหาและสร้างความรู้ ด้านการกำหนดความรู้ และด้านการถ่ายโอนความรู้และนำไปใช้ 2. เปรียบเทียบการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. เปรียบเทียบการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการจัดเก็บความรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4. เปรียบเทียบการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการแสวงหาและสร้างความรู้และด้านการถ่ายโอนความรู้และนำไปใช้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กฤติกา พูลสุวรรณ (2559) ศึกษาการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 2) การบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 กลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน 56 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 224 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของไลโบวิทซ์และเบคแมน (Liebowitz & Beckman) และการบริหารงานวิชาการตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1. การ

จัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. การบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริวรรณ งอกงาม (2558) ศึกษาการจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางแก้ไข การจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชากรคือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 95 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานการจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีการปฏิบัติ/เป็นจริงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยของกิจกรรมทั้ง 7 ขั้นตอน เป็นดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ ลำดับที่ 2 คือ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ลำดับที่ 3 คือ ด้านการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 คือ ด้านการเข้าถึงความรู้ ลำดับที่ 5 คือ ด้านการบ่งชี้ความรู้ ลำดับที่ 6 คือ ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ปัญหาที่พบ คือ ไม่มีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและไม่มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงเรียน ไม่มีการจัดการระบบฐานข้อมูลด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่สะดวกและง่ายต่อการเข้าใช้งาน ส่วนแนวทางแก้ไข คือ ควรมีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งการจัดการความรู้ในโรงเรียน จัดทำระบบฐานข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่สะดวกและง่ายต่อการใช้งาน

ใจชนก ภาคอต (2557) ได้วิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ด้านการบ่งชี้ความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ด้านการเก็บและเข้าถึงความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.40 และกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ด้านการนำความรู้ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.69 นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างหน่วยงานวิทยาลัยนานาชาติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวม ว่ามีการจัดการความรู้อยู่ในระดับมากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวม ว่ามีการ จัดการความรู้อยู่ในระดับมากกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่ง ข้าราชการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวม ว่ามีการจัดการความรู้ในระดับมากพบว่ากลุ่ม ตัวอย่างสายงานอาจารย์และสายงานสนับสนุน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวม ว่ามีการจัดการความรู้ในระดับมากกลุ่มตัวอย่างหน่วยงาน วิทยาลัยนานาชาติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวม ว่ามีการจัดการความรู้ในระดับมากที่สุดกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไปไม่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวม ว่ามีการจัดการ ความรู้ในระดับมากกลุ่มตัวอย่างที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถาบันโดยตรง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวม ว่ามีการจัดการความรู้ในระดับมาก

วรณช สาเกษ (2557) ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน 2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการ พัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน 3. กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการ จัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน วิธีการศึกษาดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ ข้าราชการ สังกัด สคบศ. จำนวน 65 คน เครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ หัวหน้า กลุ่มและหัวหน้าภาค สังกัด สคบศ. จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ การ วิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปและการบรรยาย จากนั้นนำข้อมูลไปเรียงลำดับเพื่อคัดเลือกปัจจัยที่ สำคัญและนำไปจับคู่เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ ประชาคมอาเซียน หลังจากนั้นนำกลยุทธ์ที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนและยุทธศาสตร์ จำนวน 3 คน ด้านการจัดการความรู้ จำนวน 3 คน และด้านประชาคมอาเซียน จำนวน 3 คน รวม

ทั้งสิ้น 9 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการณ์การจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า สคบศ. มีช่องทางให้บุคลากรสร้างและแสวงหาความรู้มากที่สุด มีคลังความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายน้อยที่สุด สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนที่เป็นโอกาส คือ 1. รัฐกำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพียงพอ 2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน 3. เทคโนโลยีมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ 4. ระบบเครือข่ายและการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารมีประสิทธิภาพและเหมาะสม 5. งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้มีในส่วนที่เป็นอุปสรรค คือ 1. ค่านิยมในสังคมไทยมีความแตกต่างทางด้านความคิดเห็นและไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น 2. การปรับเปลี่ยนรัฐมนตรีหรือผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้นโยบายขาดความต่อเนื่อง 3. การปรับราคาค่าวัสดุ/ครุภัณฑ์สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานสูงขึ้น สภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนที่เป็นจุดแข็ง คือ 1. โครงสร้างองค์กรมีการกำหนดสายการบังคับบัญชาไว้อย่างชัดเจน 2. มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ 3. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาการจัดการความรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 4. บุคลากรต้องการให้ดำเนินการพัฒนาการจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพ 5. โครงสร้างองค์กรมีความยืดหยุ่นและเหมาะสม 6. ผู้บริหารมีการมอบหมายงานและกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการความรู้ไว้อย่างชัดเจน 7. บุคลากรต้องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนของจุดอ่อน คือ 1. ขาดระบบติดตามและการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมการจัดการความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงาน 2. วัฒนธรรมของคนในหน่วยงานส่วนใหญ่ยึดมั่นในความรู้และความคิดเห็นของตนเอง 3. บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการในการจัดการความรู้และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 1. พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการความรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2. ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความรู้อาเซียน 4. พัฒนาบุคลากรด้านการจัดการความรู้และเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้สู่อาเซียน 5. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการจัดการความรู้ 6. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้อาเซียนผ่านช่องทางที่หลากหลายและทันสมัย ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน

9 คน พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

สุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และกุลพัทธ์ กุลชาติดีลัก (2557) รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษา รูปแบบกระบวนการจัดการความรู้ ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการจัดการความรู้ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินงานกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ 3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการดำเนินการวิจัยจากการศึกษา ตำรา เอกสาร ข้อมูลจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และนำผลไปพัฒนารูปแบบกระบวนการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยโดยจัดทำในรูปแบบโปรแกรมการจัดการความรู้ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญวิพากษ์ ปรับปรุง และพัฒนาโปรแกรมกระบวนการจัดการความรู้ เพื่อนำไปให้กลุ่มตัวอย่างทดลองใช้และประเมินความพึงพอใจ ผลการวิจัย พบว่า 1. รูปแบบกระบวนการจัดการความรู้ของสถาบันการอุดมศึกษา พบว่ามีการดำเนินงานตามรูปแบบขั้นตอนการจัดการความรู้ของสำนักงาน ก.พ.ร. คือ การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเรียนรู้ โดยการจัดการความรู้ของสถาบันการอุดมศึกษามีรูปแบบที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน 2. พัฒนารูปแบบการดำเนินงานกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์เป็นในลักษณะโปรแกรมการจัดการความรู้ โดยมีลักษณะคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้คุณสมบัติการสร้างหัวเรื่ององค์ความรู้, คุณสมบัติการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเมนูการจัดการความรู้, คุณสมบัติการสร้างกลุ่มองค์ความรู้ให้เป็นหมวดหมู่, คุณสมบัติการสืบค้นองค์ความรู้ และคุณสมบัติการดาวน์โหลดนำองค์ความรู้ไปใช้ 3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พบว่า มีความพึงพอใจในโปรแกรมการจัดการความรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.09)

อมรรัตน์ บุญลือ (2557) ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กระบวนการจัดการความรู้ และเปรียบเทียบกระบวนการจัดการความรู้ของบุคลากร โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช จำนวน 2,600 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 347 คน คำนวณจากสูตร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ One-Way ANOVA (F-test) เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติกระบวนการจัดการความรู้ โดยวิธีของเซฟเฟ่

(Scheffe) ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25 - 35 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี กระบวนการจัดการความรู้ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ภาพรวมมีการปฏิบัติเกิดขึ้นจริงในระดับมาก โดยด้านที่ปฏิบัติเกิดขึ้นจริงในระดับสูงสุดคือ ด้านสร้างและแสวงหาความรู้ และด้านที่ปฏิบัติเกิดขึ้นจริงในระดับต่ำสุดคือ ด้านการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ ผลการทดสอบสมมติฐาน กระบวนการจัดการความรู้ของบุคลากร โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช พบว่า บุคลากรโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดชที่มีเพศแตกต่างกัน ใช้กระบวนการจัดการความรู้ ด้านการบ่งชี้ความรู้แตกต่างกัน บุคลากรโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ใช้กระบวนการจัดการความรู้ ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้แตกต่างกัน บุคลากรโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ใช้กระบวนการจัดการความรู้ ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้แตกต่างกัน บุคลากรโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ใช้กระบวนการจัดการความรู้ ด้านการเรียนรู้แตกต่างกัน บุคลากรโรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ใช้กระบวนการจัดการความรู้ ด้านการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้แตกต่างกัน

อัจฉรา แก้วละเอียด และผุสดี บุญรอด (2556) ศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดการองค์ความรู้เชิงความหมาย โดยใช้โมเดลเอสอีซีไอสำหรับตรวจสอบบัญชีคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้สำหรับตรวจสอบบัญชีคอมพิวเตอร์ กรณีศึกษา กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยสร้างฐานความรู้ออนโทโลยีในรูปแบบโดเมนออนโทโลยี แล้วแปลงไปเป็นภาษาเอ็กซ์เอ็มแอลรองรับการค้นคืนเชิงความหมาย ใช้เครื่องมือ คือ โปรแกรมโฮโซ ออนโทโลยี อีดิเตอร์ (Hozo-Ontology Editor) มีวิธีการดำเนินงานวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1. การวิเคราะห์และออกแบบระบบจัดการองค์ความรู้โดยใช้โมเดลเอสอีซีไอ 2. การพัฒนาฐานความรู้และระบบการจัดการองค์ความรู้ 3. การทดสอบระบบ โดยประเมินคุณภาพด้วยวิธีการแบบแบล็กบ็อกซ์ (Black box testing) มีผลประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญในระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 มีผลประเมินโดยผู้ใช้นีกระดับดี ค่าเฉลี่ย 4.12 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 ซึ่งสรุปได้ว่า ฐานความรู้บนเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นสามารถจัดการองค์ความรู้ได้อย่างเหมาะสม

ณัฐพล สมบูรณ์ และคณะ (2556) ศึกษาวิจัย เรื่อง ระบบการจัดการความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กรณีศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เพื่อพัฒนาระบบถามตอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านเว็บแอปพลิเคชัน โดยใช้เทคนิคการจัดการความรู้ด้วยโมเดลแบบปลาทู (Tuna Model) มีวิธีการดำเนินงานวิจัย 2 ขั้นตอน คือ 1. การวิเคราะห์และออกแบบระบบ 2. การพัฒนาระบบ มีผลประเมินความพึงพอใจโดยผู้เชี่ยวชาญในระดับที่ดี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.46 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.23 มีผลประเมินโดยผู้ใช้นีกระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86 ซึ่ง

สรุปได้ว่า ระบบสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริงและช่วยในการถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เปรมวดี วิเชียรทอง และมาลีรัตน์ โสตานิล (2556) ศึกษาวิจัย เรื่อง ระบบองค์ความรู้กฎหมายคอมพิวเตอร์ออนไลน์ เพื่อให้ผู้ใช้งานความรู้ที่ได้จากระบบที่พัฒนาขึ้น ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับปัญหาเกี่ยวกับ พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ปี 2550 มีวิธีการดำเนินงานวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1. การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล 2. การวิเคราะห์และออกแบบระบบ 3. การพัฒนาระบบ 4. การทดสอบและประเมินผลระบบ ในการวัดประสิทธิภาพของการค้นคืนข้อมูลองค์ความรู้ใช้ค่าความสอดคล้อง (Recall) และค่าความสัมพัทธ์ (Precision) พบว่ามีความสอดคล้องกับค่าสอบถาม คือ 0.5 - 1 และมีความสัมพันธ์ในเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.333 - 1 แล้วใช้แบบประเมินความพึงพอใจเป็นเกณฑ์ประเมิน จำแนกผู้ประเมินเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ใช้งานทั่วไปพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพึงพอใจ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 และผู้ใช้งานทั่วไปมีความพึงพอใจ 4.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.40 ซึ่งสรุปได้ว่า ทั้งสองกลุ่มมีความพึงพอใจจากการดำเนินการจัดการความรู้

ดรณภพ เพียรจัด (2556) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการความรู้สำหรับโรงเรียนเครือข่ายระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการจัดการความรู้ การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบเครือข่าย ส่งผลให้เกิดระบบการจัดการความรู้สำหรับโรงเรียนเครือข่ายระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพ 2. ผลการใช้ระบบที่พัฒนาขึ้นพบว่าครูผู้สอนมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นวัตกรรมที่ได้จากระบบการจัดการความรู้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์ การประเมินการเป็นสถานศึกษาพอเพียงของโรงเรียนและครูเห็นด้วยกับคุณภาพของระบบอยู่ในระดับมากที่สุด พฤติกรรมการใช้กระบวนการจัดการความรู้ของครูอยู่ในระดับมาก 3. ระบบการจัดการความรู้สำหรับโรงเรียนเครือข่ายระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ประกอบ 4 ด้าน 9 ขั้นตอน องค์ประกอบได้แก่ 1. ด้านคน ประกอบด้วยครูผู้ปฏิบัติจัดการความรู้หรือชุมชนนักปฏิบัติ ครูผู้เชี่ยวชาญความรู้จากโรงเรียนแม่ข่ายและวิทยากรผู้ให้ความรู้ 2. ด้านโรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนแม่ข่ายและโรงเรียนลูกข่าย และแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน 3. ด้านเทคโนโลยี ประกอบด้วยเทคโนโลยีสำหรับการจัดการความรู้ สำหรับการติดต่อสื่อสาร และสำหรับแสวงหาความรู้ และ 4. ด้านการเรียนรู้ ประกอบด้วยการเรียนรู้ระดับรายบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับโรงเรียนเครือข่าย และเรื่องที่เรียนรู้ ขั้นตอนของระบบ ได้แก่ 1. ขั้นตอนเตรียมการ เป็นการเตรียมองค์ประกอบของระบบ 2. ขั้นตอนกำหนดความรู้ เน้นการนำหลักคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

สร้างนวัตกรรม 3. ขั้นแสวงหาความรู้เพื่อการจัดการเรียนการสอน 4. ขั้นแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชนนักปฏิบัติของโรงเรียนเครือข่าย 5. ขั้นสร้างความรู้เพื่อให้ได้นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน 6. ขั้นประมวลและกลั่นกรองความรู้เพื่อให้ได้นวัตกรรม 7. ขั้นจัดเก็บความรู้ที่เป็นนวัตกรรม 8. ขั้นนำความรู้มาใช้ในการเรียนการสอน และ 9. ขั้นประเมินผลความรู้ ครอบคลุมการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

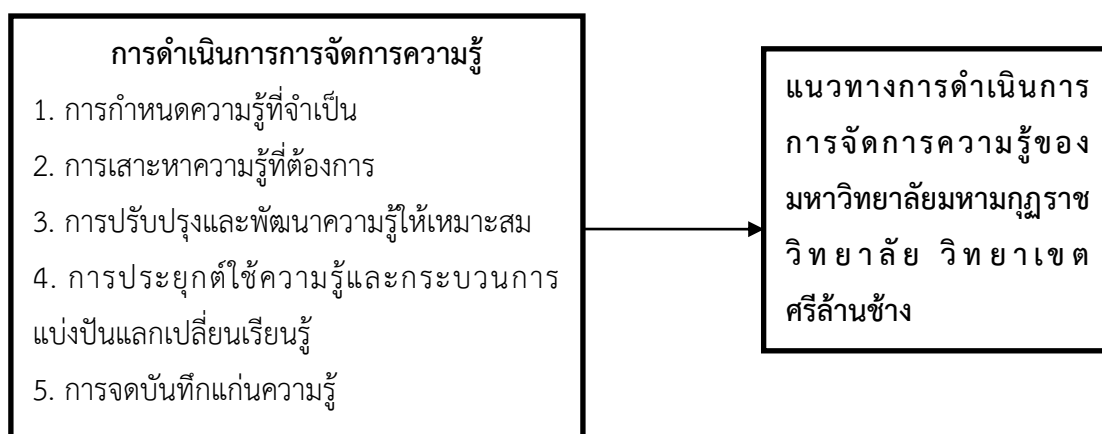
กัตติกา ศรีมหาโร (2555) ได้วิจัยเรื่อง การใช้ระบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 4: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสระบัว ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผลการทดสอบของโรงเรียนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 4.67 และ 3.27 และจากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 3.63 และ 2.55 ตามลำดับ ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับระบบการจัดการความรู้ก่อนและหลังการดำเนินงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ครูมีสารสนเทศและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น ความพึงพอใจของครูต่อการใช้ระบบการจัดการความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ระดับมาก

รัชณี มหานิล (2555) ศึกษาการจัดการองค์ความรู้งานบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการดำเนินการบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีข้อผิดพลาดบ่อยครั้ง ไม่เป็นไปตามแผนงานที่สำนักวิชา กำหนดส่งผลให้การส่งต่องานไปยังหน่วยงานอื่นภายในวิทยาลัยฯ ไม่ต่อเนื่อง และเกิดความล่าช้า ดังนั้น การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การจัดการองค์ความรู้งานบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี จึงจัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์ปัญหา และหาสาเหตุที่เป็นปัญหาหลัก ผลการศึกษาด้วยแนวคิด Why - Why Analysis ทำให้พบสาเหตุที่แท้จริง เช่น ขาดการจัดเก็บองค์ความรู้ของวิธีการทำงานไว้ จึงได้นำวิธีการทางด้านวิศวกรรมความรู้ (Knowledge Engineering) ที่เรียกว่า Common Knowledge Analysis and Data Structuring (Common KADS) มาบริหารจัดการความรู้ในงานบริหารหลักสูตรฯ เพื่อแก้ปัญหาที่ค้นพบ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1. การจับความรู้ 2. การวิเคราะห์ความรู้ 3. การสังเคราะห์ความรู้ และ 4. การใช้ความรู้ รวมทั้ง การพัฒนาต้นแบบระบบการจัดการความรู้งานบริหารหลักสูตรฯ โดยใช้ทฤษฎีองค์ฐานสารสนเทศ เพื่อแก้ปัญหาที่ค้นพบจากแนวคิด Why - Why Analysis ต้นแบบดังกล่าว ประกอบด้วย 1. แผนที่ความรู้ เพื่อใช้เผยแพร่องค์ความรู้ 2. กระดานสนทนาต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ 3. การเชื่อมโยงสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนงานบริหารหลักสูตรฯ 4. ปฏิทินการเตือนการทำงาน เพื่อให้ทราบแผนงานที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้เสร็จตามแผนที่กำหนด 5. ระบบสืบค้นเพื่อสืบค้นองค์ความรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานบริหาร ผลการทดสอบจากแบบสอบถามพบว่า มีความพึงพอใจต้นแบบระบบ

การจัดการความรู้ คิดเป็น 78.58% ไม่พึงพอใจ คิดเป็น 8.57% และไม่แสดงความคิดเห็น คิดเป็น 12.85% จากความคิดเห็นของผู้ทดสอบใช้งานระบบ ส่วนใหญ่พบว่ามีความเป็นไปได้ที่ระบบจะนำมาใช้งานจริง ส่วนงานประกันคุณภาพการศึกษามีความคิดเห็นว่า สามารถใช้ข้อมูลในต้นแบบฯ ในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับคณะ และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าว เพื่อใช้ในการรายงานผลบนระบบ CMU - MIS ในระดับมหาวิทยาลัยฯ ในองค์ประกอบที่ 2 คือ การผลิตบัณฑิต และองค์ประกอบที่ 7 คือการบริหารและการจัดการ อีกทั้งข้อมูลในต้นแบบฯ ดังกล่าวยังสามารถนำไปรายงานผลในคำรับรองการปฏิบัติงานที่วิทยาลัยฯ ได้ลงนามไว้กับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.6 สรุปกรอบแนวความคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการทำวิจัยการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ในการดำเนินการวิจัยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยดังกล่าวคณะผู้วิจัยกำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดการดำเนินการวิจัยไว้ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรประกอบด้วย บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 55 รูป/คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามการ

ดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นหลักที่ต้องการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง และส่วนงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบ 5 ด้านดังนี้

1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น
2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ
3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม
4. การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. การจัดบันทึกแก่นความรู้

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ระดับการจัดการความรู้ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการจัดการความรู้ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ระดับการจัดการความรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการจัดการความรู้ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ระดับการจัดการความรู้ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร ได้นำหลักการและแนวคิดมาใช้ เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด และแนวทางในการสร้างเครื่องมือให้ได้ตรงและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามโครงสร้างและรายละเอียดที่กำหนดขึ้น โดยกำหนดหัวข้อที่ต้องการจะถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Construct validity) ความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item objective congruence: IOC) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

ซึ่งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

ถ้าเห็นว่า	สอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ถ้าเห็นว่า	ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
ถ้าเห็นว่า	ไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

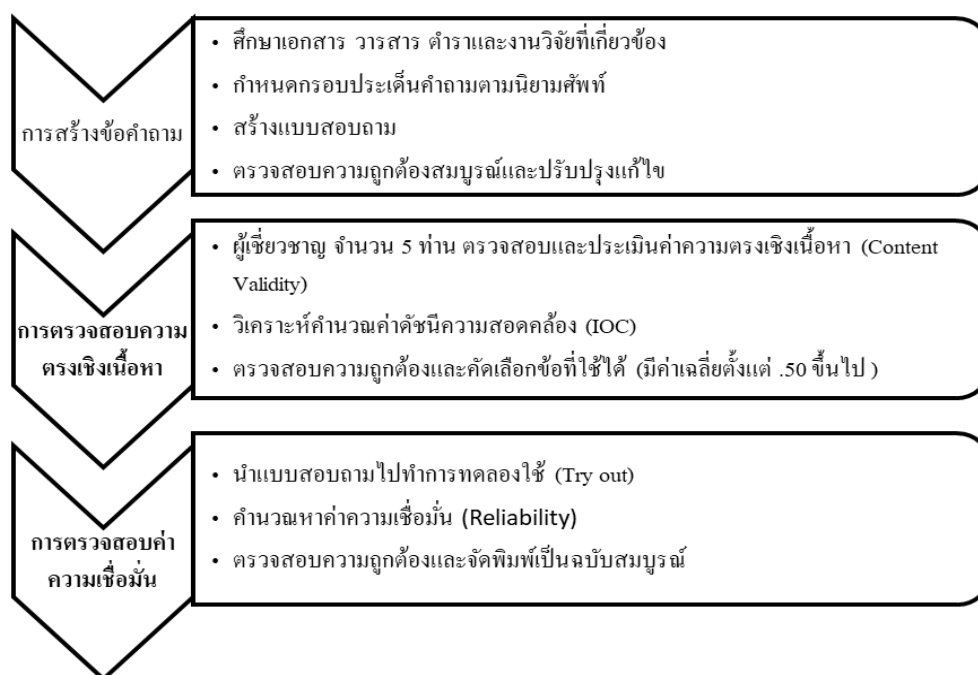
ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพบว่า ข้อคำถามทุกข้อเป็นตัวแทนการวัดโดยมีค่าความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ และท่านได้แนะนำการใช้ภาษาในแบบสอบถามมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธี Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545, หน้า 99)

ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างทั้งฉบับ เท่ากับ 0.985

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

สรุปขั้นตอนและกระบวนการสร้างและพัฒนาคุณภาพของแบบสอบถามได้ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 แผนภูมิขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือ แบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากศูนย์วิจัยศรีล้านช้าง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการรวบรวมข้อมูล ถึงรองอธิการบดีวิทยาเขตศรีล้านช้าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ทำการประสานงานไว้คอยสอบถามการส่งแบบสอบถามกลับ ว่าสะดวกให้ไปรับแบบสอบถามได้ในช่วงเวลาไหน

3. นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปตามลำดับ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 การวิเคราะห์ระดับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีเกณฑ์ในการแบ่งช่วงคะแนนและแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ ดังนี้ (ผกามาศ จุตรมย์, 2552 หน้า 84)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการดำเนินการจัดการความรู้มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินการจัดการความรู้มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินการจัดการความรู้ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินการจัดการความรู้น้อย

ค่าเฉลี่ย 0.51 – 1.50 หมายถึง มีระดับการดำเนินการจัดการความรู้ที่น้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้สำหรับการทำวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Object Congruence Index: IOC)

1.2 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970, หน้า 161)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ตัวแทนบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างที่เป็นผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และผู้ช่วยหัวหน้าฝ่าย จำนวน 17 รูป/คน

1. พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขต
2. พระมหาวัฒนา สุรจิตโต, ดร.	ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ
3. พระครูพิสุทธิธรรมาภรณ์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์
4. พระมหาจินกมล อภิตโน	ผู้อำนวยการสำนักงาน
5. ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล	ผู้ช่วยอธิการบดี
6. นายทวีศักดิ์ ไครบุตร	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป ศูนย์บริการวิชาการ
7. นายสุทิน เลิศสง	หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป วิทยาลัยฯ
8. นายกิตติพัฒน์ ทาวงศ์ษา	หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา วิทยาลัยฯ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชณพงษ์ ศรีจันทร์	หัวหน้างานบัณฑิตวิทยาลัย
10. ดร.กรรณิกา ไวโสภา	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป ศูนย์บริการวิชาการ
11. นายสุขชัย จันทรวงษ์	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป ศูนย์บริการวิชาการ
12. นายประดิษฐ์ ศรีโนนยาง	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป วิทยาลัยฯ
13. นายเดชทัต ปักสังขานย์	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป วิทยาลัยฯ
14. นายยชรวาท หงส์ศิริ	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา วิทยาลัยฯ
15. นายธนวัฒน์ ชาวโพธิ์	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา วิทยาลัยฯ
16. นางสาวสุธารัตน์ โปรณะ	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานฯ
17. นางสาวสุพรรณิ บุญหนัก	ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานฯ

2. เครื่องมือการทำวิจัย

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูลเป็นการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการ สอบถามผู้ร่วมกิจกรรมไปเรื่อย ๆ เป็นรอบ ๆ ไป สอบถามใน 3 ประเด็น ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่คาดหวังการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรคพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง” มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง (2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	หมายถึง	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

4.2.3 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 55 รูป/คน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง และส่วนงาน

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	4	7.27
อาจารย์	35	63.63
พนักงานสายสนับสนุน	16	29.00
รวม	55	100.00
ส่วนงาน	จำนวน	ร้อยละ
สำนักงานวิทยาเขต	10	18.18
ศูนย์บริการวิชาการ	8	14.55
วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์	37	67.27
รวม	55	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 55 รูป/คน เป็นอาจารย์ จำนวน 55 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 63.63 สังกัดส่วนงานวิทยาลัยการศึกษาศาสตร์ จำนวน 37 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 67.27

4.3.2 การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวม

ที่	การดำเนินการจัดการความรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การกำหนดความรู้ที่จำเป็น	3.68	0.50	มาก
2	การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ	3.70	0.51	มาก
3	การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม	3.67	0.49	มาก
4	การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.62	0.51	มาก
5	การจดบันทึกแก่นความรู้	3.86	0.76	มาก
รวม		3.71	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจด

บันทึกแก่นความรู้ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.76) ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.51) ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.50) ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.49) และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น

ที่	การกำหนดความรู้ที่จำเป็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการในการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ของบุคลากร	3.84	0.58	มาก
2	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยบุคลากรมีส่วนร่วม	3.83	0.59	มาก
3	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ	3.55	0.65	มาก
4	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดลำดับความสำคัญของความรู้	3.60	0.70	มาก
5	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของวิทยาเขต	3.58	0.74	มาก
รวม		3.68	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการในการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ของบุคลากร ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.58) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยบุคลากรมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.59) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดลำดับความสำคัญของความรู้ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.70) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของวิทยาเขต ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.74) และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ

ที่	การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการวิเคราะห์แหล่งของความรู้ที่เป็นที่ต้องการ	3.91	0.56	มาก
2	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการสร้างความรู้ใหม่จากความรู้เดิมที่มีอยู่	3.92	0.55	มาก
3	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแสวงหาความรู้จากภายนอก	3.53	0.72	มาก
4	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการเก็บรวบรวมความรู้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย	3.61	0.81	มาก
5	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำจัดความรู้ที่ไม่จำเป็น	3.54	0.70	มาก
รวม		3.70	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการสร้างความรู้ใหม่จากความรู้เดิมที่มีอยู่ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.55) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการวิเคราะห์แหล่งของความรู้ที่เป็นที่ต้องการ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.56) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการเก็บรวบรวมความรู้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.81) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำจัดความรู้ที่ไม่จำเป็น ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.70) และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแสวงหาความรู้จากภายนอก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.72)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม

ที่	การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการการปรับปรุงความรู้ที่ได้รับมาให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง	3.94	0.54	มาก
2	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย	3.73	0.65	มาก

ที่	การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย	3.54	0.70	มาก
4	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน	3.37	0.76	ปานกลาง
5	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เนื้อหาสมบูรณ์ ทันสมัยอยู่เสมอ	3.75	0.65	มาก
รวม		3.67	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการการปรับปรุงความรู้ที่ได้รับมาให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.54) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เนื้อหาสมบูรณ์ ทันสมัยอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.65) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.65) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.70) และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.76)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ที่	การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน	3.50	0.68	ปานกลาง
2	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการจัดการความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทำงาน	3.76	0.71	มาก
3	วิทยาเขตศรีล้านช้างสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่หมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง	3.62	0.72	มาก

ที่	การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งระหว่างบุคคล และระหว่างหน่วยงาน ทั้งที่เป็นความรู้ที่ชัดเจน ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.53	0.65	มาก
5	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร	3.68	0.67	มาก
รวม		3.62	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการจัดการความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทำงาน ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.71) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.67) วิทยาเขตศรีล้านช้างสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่หมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.72) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งระหว่างบุคคล และระหว่างหน่วยงาน ทั้งที่เป็นความรู้ที่ชัดเจน ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.65) และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการจัดบันทึกแก่นความรู้

ที่	การจัดบันทึกแก่นความรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้สะดวกในการใช้งาน	4.02	0.73	มาก
2	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้เป็นหมวดหมู่	3.76	0.72	มาก
3	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้ไว้ในหลากหลายรูปแบบเพื่อสะดวกในการสืบค้น	3.74	0.75	มาก
4	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้โดยสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที	3.88	0.80	มาก
5	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้สม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน	3.88	0.74	มาก
รวม		3.86	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการจัดบันทึกแก่นความรู้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้สะดวกในการใช้งาน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.73) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้สม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.74) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้โดยสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.70) วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้หมวดหมู่ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.72) และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้ไว้ในหลากหลายรูปแบบเพื่อสะดวกในการสืบค้น ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

4.3.3 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักจากการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ได้ผลดังต่อไปนี้

1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น

กำหนดความรู้สู่ความเป็นเลิศขององค์กร ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 ได้กล่าวว่า “...การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่หน่วยงานต้องเลือกพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นเพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศในอนาคต” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 กล่าวว่า “การบริหารองค์กรสู่อนาคตการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเป็นสิ่งที่จำเป็น นอกจากนั้น เครื่องมือที่จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย จำเป็นต้องมีเครื่องมือการบริหารที่ดี การจัดการความรู้ก็เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่สำคัญยิ่งที่ต้องตอบสนองต่อการพัฒนาองค์กร”

การกำหนดความรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารของมหาวิทยาลัย ดังที่ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า “ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้มีแผนพัฒนามหาวิทยาลัยใหม่ ปี พ.ศ. 2564 – 2568 ที่ได้ปรับเปลี่ยนจากพันธกิจของมหาวิทยาลัยเดิม เป็นวิสัยทัศน์การพัฒนา 5 วิสัยทัศน์ ดังนั้นควรกำหนดความรู้ตามประเด็นของวิสัยทัศน์การพัฒนา” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 กล่าวว่า “ในประเด็นการกำหนดความรู้ต้องตอบสนองต่อแผนและนโยบายของมหาวิทยาลัย รวมทั้งกระบวนการไปสู่ผลสำเร็จของแผนพัฒนามหาวิทยาลัย”

การกำหนดความรู้ให้ครอบคลุมวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ดังที่ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 กล่าวว่า “ควรกำหนดการจัดการความรู้ให้ครอบคลุมทุกประเด็นของวิสัยทัศน์การพัฒนา เพื่อช่วยให้งานด้านต่าง

ๆ ได้มีองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยและของวิทยาเขต” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า “การที่จะพัฒนาองค์ความรู้ ควรทำไปพร้อม ๆ กันทุก ๆ ด้าน การดำเนินการจัดการความรู้ทั้ง 5 วิธีการพัฒนา จะทำให้เกิดการบริหารก้าวไปพร้อม ๆ กันแบบบูรณาการ”

ควรนำเครื่องมือ Benchmarking มาประยุกต์ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ ดังที่ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 ได้กล่าวว่า “การก้าวสู่การสู่อนาคต จำเป็นมากที่วิทยาเขตจะต้องมีการเปรียบเทียบกับวิทยาเขตอื่น ๆ ว่าเราอยู่ตรงไหนในด้านต่าง ๆ การเปรียบเทียบนี้จะทำให้สามารถกำหนดความจำเป็นเร่งด่วนและการจัดลำดับของประเด็นการจัดการความรู้ได้” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า “นอกจากการเปรียบเทียบกับวิทยาเขตอื่น ๆ แล้ว ควรมีการเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ด้วย จะได้เห็นภาพการวิเคราะห์องค์กรที่ชัดเจน โดยเฉพาะการนำเครื่องมือ Benchmarking มาใช้ร่วมกับการวิเคราะห์” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า “การทำ Benchmarking จะทำให้ภาพที่ชัดเจนมากขึ้นในการกำหนดประเด็นการจัดการความรู้”

2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ

การสร้างเครือข่ายวิชาการ ดังที่ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “ในสังคมปัจจุบัน หน่วยงานต่าง ๆ จะอยู่ตัวคนเดียวไม่ได้ โดยเฉพาะองค์กรทางการศึกษา กาสรางเครือข่ายทางวิชาการถือเป็นงานสำคัญที่พัฒนาความรู้ให้ก้าวเดินแบบก้าวกระโดด” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า “การได้มาซึ่งความรู้มีหลากหลายมิติ ทั้งแบบระนาบ และแบบลำดับชั้น การมีเครือข่ายทางวิชาการจะช่วยให้ง่ายในการผสมผสานองค์ความรู้จากภายนอกสู่วิทยาเขตศรีล้านช้าง”

การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 กล่าวว่า “วิธีที่ง่ายที่สุด คือเชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาบรรยายให้ฟังในเรื่องที่เราต้องการความรู้นั้น ๆ มาต่อยอดการบริหารงานและการทำงานด้านต่าง ๆ ของวิทยาเขต” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “เมื่อความรู้ใดที่ไม่มีในองค์กร ก็จำเป็นต้องหาคนที่รู้เรื่องนั้น ๆ มาให้ความรู้ในฐานะวิทยากร”

การร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “การรวมกิจกรรมงานวิชาการต่าง ๆ ทั้งการสัมมนาวิชาการ การอบรมเป็นการเปิดโลกทัศน์ในการได้เห็นสิ่งใหม่ ๆ ที่อาจยังไม่เคยมี ได้นำมาสู่การทำงานรูปแบบใหม่ ๆ ของวิทยาเขต” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า “การเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการจะช่วยให้เห็นการเปลี่ยนแปลง และการปรับตัวของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว”

การจัดกิจกรรมนำเสนอความสำเร็จของงาน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “การมีกิจกรรมได้นำเสนอองค์ความรู้ที่ได้ คล้าย ๆ กับรายการ Ted Talks ก็จะช่วยให้มีการนำผลงานของแต่ละคนออกมาเสนอให้คนอื่น ๆ ได้เห็น” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 กล่าวว่า “การให้ผู้มีผลงานที่ดีในแต่ละรอบปีมานำเสนอผลงาน ก็เป็นการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นผลงานของวิทยาเขตมากขึ้น”

3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม

ส่งเสริมการวิจัยเป็นเครื่องมือการจัดการความรู้สู่การสร้างนวัตกรรม ดังที่ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 กล่าวว่า “การนำงานวิจัยมาใช้ในการจัดการความรู้เป็นการต่อยอดสร้างมูลค่าในอนาคตของความรู้ได้” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 กล่าวว่า “การพัฒนาองค์ความรู้ไม่ควรหยุดอยู่ที่ความรู้ ควรจะสร้างนวัตกรรม เปลี่ยนคุณค่า เป็นมูลค่าด้วยการทำวิจัยต่อยอด” ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 15 กล่าวว่า “การทำวิจัยต่อยอดการจัดการความรู้ ทำให้เห็นถึงพัฒนาการอย่างเป็นรูปธรรมที่ตอบสนองต่อนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล และก้าวสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมของการวิจัย”

การทำงานเป็นทีมแบบผสมผสานสายงาน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 ได้กล่าวว่า “ในกระบวนการการพัฒนาองค์ความรู้ให้เหมาะสมกับองค์กร จำเป็นต้องสร้างทีมงานขึ้นมา หรืออาจเป็นกลุ่มคณะกรรมการจัดการความรู้เลยก็ได้ แต่ต้องครอบคลุมทุกส่วนงานในการช่วยกันวิเคราะห์และพัฒนาความรู้” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 กล่าวว่า “การพิจารณาการปรับความรู้ให้เหมาะสมกับองค์กรเพื่อสะดวกในการใช้งาน จำเป็นต้องมีส่วนร่วมจากหลากหลายหน่วยงาน เป็นคณะกรรมการพิจารณาเป็นทีม”

4. การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 ได้กล่าวว่า “ถ้าจะให้จริงจิงในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ ผู้บริหารต้องมีการให้คุณให้โทษในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรม จากการประเมินผลการปฏิบัติงาน” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 กล่าวว่า “การที่ผู้บริหารจะให้เห็นความก้าวหน้าของการนำองค์ความรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้ในการทำงานของบุคลากร จำเป็นต้องนำผลงานที่ได้ของแต่ละคนมาประเมินว่ามีกระบวนการพัฒนางานจากการนำองค์ความรู้ของวิทยาเขตในด้านต่าง ๆ ไปพัฒนาหรือไม่” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 17 กล่าวว่า “น่าจะเป็นแนวทางที่ชัดเจนที่สุด คือการประเมินผลการปฏิบัติงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้และความสามารถในการประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง”

การนำความรู้สู่การบริการวิชาการ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 กล่าวว่า “การนำความรู้ขึ้นไปประยุกต์ใช้ผ่านการบริการวิชาการจะเป็นรูปธรรมในการสร้างผลประโยชน์จากองค์ความรู้ที่ได้สู่สังคมที่วิทยาเขตจะได้รับผลตอบแทนที่ชัดเจน” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 กล่าวว่า “การบริการวิชาการเป็นสนามการใช้ความรู้ที่เกิดขึ้นจากวิทยาเขตสู่สังคม ทำให้เกิดการเผยแพร่องค์ความรู้ให้เป็นประโยชน์ และสร้างความน่าเชื่อถือให้วิทยาเขต”

5. การจัดบันทึกแก่นความรู้

มีการนำเสนอความรู้ที่ได้ในหลายรูปแบบ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 ได้กล่าวว่า “การบันทึกความรู้ควรมีรูปแบบต่าง ๆ กันไปเพื่อความสะดวกในการใช้งานให้เหมาะสมกับกลุ่มคน

ต่าง ๆ” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 กล่าวว่า “ในยุคปัจจุบันมีช่องทางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มากมาย การบันทึกไว้ในรูปแบบเดียวไม่สามารถนำเสนอได้ครบครัน ดังนั้นควรมีรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย และนำเสนอเผยแพร่ได้หลากหลายช่องทางเช่นเดียวกัน” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 16 กล่าวว่า “นอกจากงานเขียนวิชาการแล้ว ควรนำเสนอในรูปแบบที่สอดคล้องกับยุคที่เทคโนโลยีได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ข้อมูลควรถูกนำเสนอในช่องทางออนไลน์ให้มากที่สุด”

แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาความรู้ในแต่ละด้าน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 กล่าวว่า “ควรกำหนดทำเนียบผู้ที่มีองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถให้คำปรึกษาได้ ถ้าเกิดความสงสัย หรือต้องการข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญโดยตรง” และผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 กล่าวว่า “นอกจากจะมีแหล่งข้อมูลแบบจดบันทึกแล้ว ควรจะมีแหล่งข้อมูลที่มีชีวิตด้วย การที่ได้สนทนากับผู้รู้ หรือผู้สร้างองค์ความรู้โดยตรง ถือว่าได้รับความรู้โดยตรงจากคนสู่คนก็จะเกิดประโยชน์มหาศาล”

4.4 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่องการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีดังนี้

1. การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจดบันทึกแก่นความรู้ ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามลำดับ

2. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีดังนี้

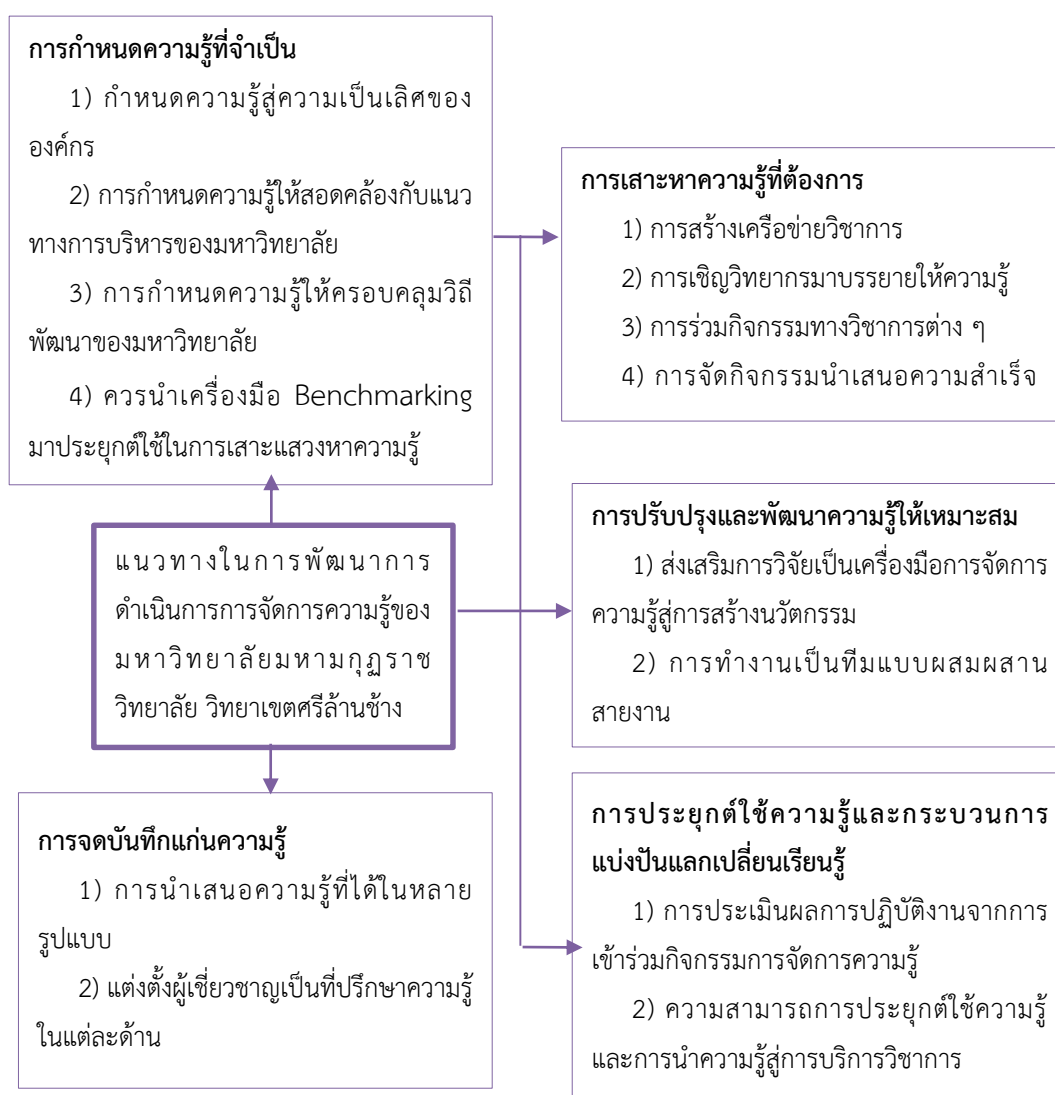
- 2.1 การกำหนดความรู้ที่จำเป็น ได้แก่ กำหนดความรู้สู่ความเป็นเลิศขององค์กร การกำหนดความรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารของมหาวิทยาลัย การกำหนดความรู้ให้ครอบคลุมวิถีพัฒนาของมหาวิทยาลัย และควรนำเครื่องมือ Benchmarking มาประยุกต์ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้

- 2.2 การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายวิชาการ การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ การร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมนำเสนอความสำเร็จของงาน

- 2.3 การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเป็นเครื่องมือการจัดการความรู้สู่การสร้างนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมแบบผสมผสานสายงาน

2.4 การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ และการนำความรู้สู่การบริการวิชาการ

2.5 การจัดบันทึกแก่นความรู้ มีการนำเสนอความรู้ที่ได้ในหลายรูปแบบ และแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาความรู้ในแต่ละด้าน

ภาพที่ 4.1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง” วัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง 2. ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กับประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 55 รูป/คน สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการสนทนา (Focus group) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 17 รูป/คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยได้สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.1.1 การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจัดบันทึกแก่นความรู้ ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามลำดับ

5.1.1.1 ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการในการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ของบุคลากร วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยบุคลากรมีส่วนร่วม วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดลำดับความสำคัญของความรู้ วิทยาเขต

ศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของวิทยาเขต และ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ตามลำดับ

5.1.1.2 ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการสร้างความรู้ใหม่จากความรู้เดิมที่มีอยู่ วิทยาเขตศรีล้านช้างการวิเคราะห์แหล่งของความรู้ที่เป็นที่ต้องการ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการเก็บรวบรวมความรู้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่ไม่จำเป็น และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแสวงหาความรู้จากภายนอก

5.1.1.3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการการปรับปรุงความรู้ที่ได้รับมาให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เนื้อหาสมบูรณ์ ทันสมัยอยู่เสมอ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

5.1.1.4 ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการจัดการความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทำงาน วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร วิทยาเขตศรีล้านช้างสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่หมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งระหว่างบุคคล และระหว่างหน่วยงาน ทั้งที่เป็นความรู้ที่ชัดเจน ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน ตามลำดับ

5.1.1.5 ด้านการจดบันทึกแก่นความรู้ พบว่า การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ด้านการจดบันทึกแก่นความรู้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการ

จัดเก็บความรู้สวดอกในการใช้งาน วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้สม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้โดยสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้หมวดหมู่ และวิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้ไว้ในหลากหลายรูปแบบเพื่อสวดอกในการสืบค้น ตามลำดับ

5.1.2 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมхамกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสนทนากลุ่ม โดยมีแบบฟอร์มข้อมูลรายละเอียดที่ผู้วิจัยทำขึ้นเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ได้ผลดังต่อไปนี้

5.1.2.1 การกำหนดความรู้ที่จำเป็น ได้แก่ กำหนดความรู้สู่ความเป็นเลิศขององค์กร การกำหนดความรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารของมหาวิทยาลัย การกำหนดความรู้ให้ครอบคลุมวิถีพัฒนาของมหาวิทยาลัย และควรนำเครื่องมือ Benchmarking มาประยุกต์ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้

5.1.2.2 การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายวิชาการ การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ การร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมนำเสนอความสำเร็จของงาน

5.1.2.3 การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเป็นเครื่องมือการจัดการความรู้สู่การสร้างนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมแบบผสมผสานสายงาน

5.1.2.4 การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้และความสามารถการประยุกต์ใช้ความรู้ และการนำความรู้สู่การบริการวิชาการ

5.1.2.5 การจดบันทึกแก่นความรู้ มีการนำเสนอความรู้ที่ได้ในหลายรูปแบบ และแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาความรู้ในแต่ละด้าน

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมхамกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมхамกุฎราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการจดบันทึกแก่นความรู้ ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม และด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

การจัดเก็บความรู้เป็นกระบวนการที่ทุกคนได้เห็นเชิงประจักษ์ในผลของกระบวนการจัดการความรู้มากที่สุด ในขณะที่ส่วนขั้นตอนอื่น ๆ เป็นกระบวนการที่บางคนมีส่วนร่วมแต่หลาย ๆ คนไม่ได้มีส่วนร่วม ทำให้เห็นภาพไม่ชัดเจน สอดคล้องกับสุชาดา หวังดี (2560: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการจัดเก็บความรู้ ด้านการแสวงหาและสร้างความรู้ ด้านการกำหนดความรู้ และด้านการถ่ายทอดความรู้และนำไปใช้ และวินิดา หมดเบญจมาน (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยใช้ KMMM มีพบว่า การจัดการความรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ คน กระบวนการ และเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44

5.2.2 แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง มีดังนี้ 1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น ได้แก่ กำหนดความรู้สู่ความเป็นเลิศขององค์กร การกำหนดความรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารของมหาวิทยาลัย การกำหนดความรู้ให้ครอบคลุมวิถีพัฒนาของมหาวิทยาลัย และควรรนำเครื่องมือ Benchmarking มาประยุกต์ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ 2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายวิชาการ การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ การร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมนำเสนอความสำเร็จของงาน 3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเป็นเครื่องมือการจัดการความรู้สู่การสร้างนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมแบบผสมผสานสายงาน 4. การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินผล การปฏิบัติงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ และการนำความรู้สู่การบริการวิชาการ และ 5. การจัดบันทึกแก่นความรู้ มีการนำเสนอความรู้ที่ได้ในหลายรูปแบบ และแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาความรู้ในแต่ละด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันข้อมูลต่าง ๆ มีมากมายแต่การจะนำเอาข้อมูลมาจัดเป็นองค์ความรู้และต่อยอดสู่การสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรให้มากที่สุด ถือเป็นความท้าทายของสถาบันอุดมศึกษาในการเปลี่ยนคุณค่าเป็นมูลค่า การจัดการความรู้แบบเดิม ๆ จึงไม่เพียงพอ จำเป็นต้องนำความรู้ที่ได้ให้ก่อเกิดเป็นนวัตกรรมให้เกิดขึ้น ดังที่วินิดา หมดเบญจมาน (2562: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยใช้ KMMM พบว่า องค์ความรู้สำหรับบุคลากรแต่ละกลุ่มผ่านการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่มีอยู่ภายในและภายนอกองค์กร และการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อกลางในการจัดเก็บองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มทักษะและขีดความสามารถให้กับตนเองที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ร่วมกัน รวมถึงการนำความรู้ที่เกิดจากการพัฒนามาช่วยสร้างผลงาน

สร้างสรรค์ ผลงานนวัตกรรม และสร้างรายได้ให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง และสุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และกุลพัทธ์ กุลชาติติก (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบกระบวนการจัดการความรู้ ของของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ พบว่า รูปแบบการดำเนินงานกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เป็นในลักษณะโปรแกรมการจัดการความรู้ โดยมีลักษณะคุณสมบัติที่สำคัญ ดังนี้ คุณสมบัติการสร้างหัวเรื่ององค์ความรู้, คุณสมบัติการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเมนูการจัดการความรู้, คุณสมบัติการสร้างกลุ่มองค์ความรู้ให้เป็นหมวดหมู่, คุณสมบัติการสืบค้นองค์ความรู้ และคุณสมบัติการดาวน์โหลดนำองค์ความรู้ไปใช้ และสอดคล้องกับวรรณุช สาเกผล (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า กระบวนการในการจัดการความรู้และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 1. พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการความรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2. ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการจัดการความรู้อาเซียน 4. พัฒนาคู่มือการด้านการจัดการความรู้และเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้สู่อาเซียน 5. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการจัดการความรู้ 6. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้อาเซียนผ่านช่องทางที่หลากหลายและทันสมัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในแต่ละด้าน ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

5.3.1.1 ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น ได้แก่ กำหนดความรู้สู่ความเป็นเลิศขององค์กร การกำหนดความรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางการบริหารของมหาวิทยาลัย การกำหนดความรู้ให้ครอบคลุมวิถีพัฒนาของมหาวิทยาลัย และควรนำเครื่องมือ Benchmarking มาประยุกต์ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้

5.3.1.2 ด้านการเสาะหาความรู้ที่ต้องการ ได้แก่ การสร้างเครือข่ายวิชาการ การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ การร่วมกิจกรรมทางวิชาการต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมนำเสนอความสำเร็จของงาน

5.3.1.3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม ได้แก่ ส่งเสริมการวิจัยเป็นเครื่องมือการจัดการความรู้สู่การสร้างนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมแบบผสมผสานสายงาน

5.3.1.4 ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้และความสามารถการประยุกต์ใช้ความรู้ และการนำความรู้สู่การบริการวิชาการ

5.3.1.5 ด้านการจัดบันทึกแก่นความรู้ มีการนำเสนอความรู้ที่ได้ในหลายรูปแบบ และแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาความรู้ในแต่ละด้าน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติ

5.3.2.1 ด้านการกำหนดความรู้ที่จำเป็น วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นสอดคล้องตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของวิทยาเขต และควรมีการจัดลำดับความสำคัญของความรู้

5.3.2.2 ด้านการแสวงหาความรู้ที่ต้องการ วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีการแสวงหาความรู้จากภายนอก ควรมีการกำจัดความรู้ที่ไม่จำเป็น และควรมีการเก็บรวบรวมความรู้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย

5.3.2.3 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และควรมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย

5.3.2.4 ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิทยาเขตศรีล้านช้างควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานเพื่อให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน ควรแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งระหว่างบุคคล และระหว่างหน่วยงาน ทั้งที่เป็นความรู้ที่ชัดเจน ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

5.3.2.5 ด้านการจัดบันทึกแก่นความรู้ วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีการจัดเก็บความรู้ไว้ในหลากหลายรูปแบบเพื่อสะดวกในการสืบค้น ควรมีการจัดเก็บความรู้เป็นหมวดหมู่

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.3.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

5.3.3.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บรรณานุกรม

- กานต์สุตา มาฆะศิริรานนท์. (2546). *การนำเสนอระบบการจัดการความรู้สำหรับองค์กรภาคเอกชน*.
ปริญญาานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤติกา พูลสุวรรณ. (2559). *การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. ปริญญาานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- จิรวรรณ วุฒิกุลตระกูล. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้: กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากร
ภาค 6*. ปริญญาานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิราภรณ์ พงษ์ศรีทัศน์. (2553). *ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรและการจัดการความรู้ที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิผลของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล*. ปริญญาานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เจนเนตร มณีนาค และคณะ. (2546). *สร้างองค์กรอัจฉริยะในยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: เสริมมิตร
การพิมพ์.
- ใจชนก ภาคอิต. (2557). *การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: งานวิจัยการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพ
การศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชาคร คัยนันท์. (2560). *การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเกิ้ง อำเภอเมือง
จังหวัดมหาสารคาม*. *วารสารช่อพะยอม*. 28(2), 128 – 138.
- ณัฐกรณ์ สารปริง. (2551). *การจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากำแพงเพชร เขต 1*. ปริญญาานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ดรัณภพ เพียรจัด. (2556). *การพัฒนาระบบการจัดการความรู้สำหรับโรงเรียนเครือข่ายระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. ปริญญาานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดือนใจ รักษาพงศ์. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. ปริญญาานิพนธ์
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธิดา กุลศรี. (2556). *การจัดการความรู้ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. ปริญญา
นิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษย, บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2546). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ศรีปทุมปริทัศน์.
- บดินทร์ วิจารณ์. (2548). *การพัฒนากองการแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*, พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง หาญพานิช. (2546). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา*.
ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพนธ์ ผาสุกย์. (2548). *การจัดการความรู้ ฉบับมือใหม่หัดขับ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ไผ่ไหม.
- ประภาพร จินาวัลย์. (2558). *สภาพการดำเนินการจัดการความรู้ของกรมที่ดิน ส่วนกลาง
กระทรวงมหาดไทย*. ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศาสตร์พยาบาล
มนุษย, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ผกามาศ จุฑามย์. (2552). *ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน
เขตอำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา*. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
บริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- พิชัย เสงี่ยมจิตต์. (2549). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหารสถาบันการศึกษาเพื่อความเป็น
เลิศ*. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2559). *คู่มือการจัดการความรู้เบื้องต้น*. นครปฐม:
คณะกรรมการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. (2564). *แผนการจัดการความรู้ ประจำปี
2563 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. เลย: สำนักงานวิทยาเขต
ศรีล้านช้าง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอน
ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้*, พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่โรงพิมพ์
เทียนวัฒนา พรินต์ติ้ง.
- รัชนี้ มหานิล. (2555). *การจัดการองค์ความรู้งานบริหารหลักสูตรระดับปริญญาตรี วิทยาลัยศิลปะ สื่อ
และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ราเชนทร์ แก้วพิทักษ์. (2557). รูปแบบวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. ปรินญาณิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ภดาตร จินดาวงศ์. (2549). *การพัฒนาองค์การอุตสาหกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วนิดา หมดเบญจมาน. (2562). *การพัฒนาแนวทางการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยใช้ KMMM*. ปรินญาณิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม,
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรรณุช สาเกษ. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และ
บุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน. *วารสารวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 25(1), 1-12.
- วิจารณ์ พานิช. (2547). *ความรู้ยุคใหม่ อยู่ในคนมากกว่าตำรา*. กรุงเทพฯ: สานปฏิรูปการศึกษา.
- วิลาวัลย์ มาคุ้ม. (2549). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิสูตร จิตสุทธิภากร. (2561). *รูปแบบการจัดการความรู้ตามหลักทฤษฎีปาปนิกรสำหรับโรงเรียน
ชุมชนในจังหวัดนครสวรรค์*. ปรินญาณิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพุทธบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมนึก บงกขมาลี. (2548). *เล่าเรื่องการจัดการความรู้ในโรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช*.
กรุงเทพฯ: ถักทอสายใยแห่งความรู้.
- สุชาดา หวังดี. (2560). *การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภักดีบุรพา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดุสิต*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภารัตน์ ฤกษ์อรุณทอง และกุลพัทธ์ กุลชาติดิกล. (2557). *ศึกษารูปแบบกระบวนการจัดการความรู้
ของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
รัตนโกสินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงานนโยบายและแผนอุดมศึกษา. (2551). *กรอบแผน
อุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557*. นนทบุรี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ศิริวรรณ งอกงาม. (2558). *การจัดการความรู้ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อมรัตน์ บุญลึก. (2557). *กระบวนการจัดการความรู้ โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช*. ปริญญาโทบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เอื้อมอร ชลวร. (2554). *การจัดการความรู้เชิงพุทธบูรณาการ*. ปริญญาโทพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Arun Kumar. (2015) . KNOWLEDGE MANAGEMENT: A REVIEW. *INTERNATIONAL JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH IN SOCIAL SCIENCES & HUMANITIES* 1(1), 9 – 17.
- Hou, J.M., C. Su, Y.Y. Su and W.S. Wang. (2008). Integration of knowledge management And collaborative design, pp. 743-747. *Intelligent Computation Technology and Automation International Conference on 20-22 October 2008*. Hunan.
- Nonaka, I. , & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge- creating company: How Japanese companies create the dynamics of innovation*. New York: Oxford University, Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
คำชี้แจง:

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัยเรื่อง การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง และส่วนงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น 2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ 3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม 4. การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ 5. การจัดบันทึกแก่นความรู้จำนวน 35 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จำนวน 5 ข้อ

3. คำถามในแต่ละข้อไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ขอความกรุณาตอบให้ตรงกับความคิดเห็นหรือตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุดและตอบทุกข้อ ทั้งนี้เพื่อข้อมูลที่สมบูรณ์ และสามารถสรุปผลงานวิจัยที่ถูกต้องตามความเป็นจริง

4. ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลจะผ่านการประมวลในภาพรวมแล้วเท่านั้น

โอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ด้วย

นายจิณณวัตร แทนพันธ์

หัวหน้าโครงการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับคุณสมบัติของท่าน

1. ตำแหน่ง

- ☐ ผู้บริหาร
☐ อาจารย์
☐ พนักงานสายสนับสนุน

2. ส่วนงาน

- ☐ สำนักงานวิทยาเขต
☐ ศูนย์บริการวิชาการ
☐ วิทยาลัยศาสนศาสตร์

ตอนที่ 2 การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถาม แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงโดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้ ว่ามีใครใช้หรือปฏิบัติทุกครั้งหรือไม่

5	4	3	2	1
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด

ที่	การดำเนินการการจัดการความรู้	ความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น						
1	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการในการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ของบุคลากร					
2	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยบุคลากรมีส่วนร่วม					
3	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ					
4	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดลำดับความสำคัญของความรู้					

ที่	การดำเนินการจัดการความรู้	ความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
5	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของวิทยาเขต					
2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ						
6	วิทยาเขตศรีล้านช้างการวิเคราะห์แหล่งของความรู้ที่เป็นที่ต้องการ					
7	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการสร้างความรู้ใหม่จากความรู้เดิมที่มีอยู่					
8	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแสวงหาความรู้จากภายนอก					
9	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการเก็บรวบรวมความรู้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามเป้าหมาย					
10	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำจัดความรู้ที่ไม่จำเป็น					
3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม						
11	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการการปรับปรุงความรู้ที่ได้รับมาให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง					
12	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย					
13	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย					
14	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน					
15	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้ให้เนื้อหาสมบูรณ์ ทันสมัยอยู่เสมอ					
4 การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้						
16	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน					
17	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการจัดการความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทำงาน					

ที่	การดำเนินการจัดการความรู้	ความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
18	วิทยาเขตศรีล้านช้างสามารถสร้างเป็นองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ หมุนเวียนไปอย่างต่อเนื่อง					
19	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งระหว่างบุคคล และระหว่างหน่วยงาน ทั้งที่เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
20	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร					
5.การจัดบันทึกแก่นความรู้						
21	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้สะดวกในการใช้งาน					
22	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้หมวดหมู่					
23	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้ไว้ในหลากหลายรูปแบบเพื่อสะดวกในการสืบค้น					
24	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บความรู้โดยสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ประโยชน์ได้ในทันที					
25	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุงความรู้สม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

1. การกำหนดความรู้ที่จำเป็น

.....

.....

.....

2. การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ

.....

.....

.....

3. การปรับปรุงและพัฒนาความรู้ให้เหมาะสม

4. 4 การประยุกต์ใช้ความรู้และกระบวนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5. การจดบันทึกแก่นความรู้

ภาคผนวก ข

การประเมินความตรงแบบสอบถาม

(IOC: Index of item objective congruence)

ผลการประเมินความเที่ยงแบบสอบถาม (IOC: Index of item objective congruence)

เรื่อง การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

คำชี้แจง

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามข้อนั้นสอดคล้องตามที่ระบุไว้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามข้อนั้นสอดคล้องตามเนื้อหาที่ระบุไว้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามข้อนั้นไม่สอดคล้องตามที่ระบุไว้

ที่	การบริหารตามหลักไตรสิกขาของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการในการกำหนดสิ่งที่ต้องเรียนรู้ของบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยบุคลากรมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นโดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดลำดับความสำคัญของความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการกำหนดความรู้ที่จำเป็นสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของวิทยาเขต	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	วิทยาเขตศรีล้านช้างการวิเคราะห์แหล่งของความรู้ที่เป็นที่ต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการสร้างความรู้ใหม่จากความรู้เดิมที่มีอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแสวงหาความรู้จากภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ที่	การบริหารตามหลักไตรสิกขาของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป	แปลผล
		1	2	3	4	5		
9	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการเก็บรวบรวม ความรู้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน ตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดความรู้ ที่ไม่จำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการ การปรับปรุงความรู้ที่ได้รับมาให้ เหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุง ความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้ใช้สามารถ เข้าถึงได้ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุง ความรู้เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุง ความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุง ความรู้ให้เนื้อหาสมบูรณ์ ทันสมัยอยู่ เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีวัฒนธรรมการ ทำงานเพื่อให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่ง ของงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีกระบวนการ จัดการความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ ทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	วิทยาเขตศรีล้านช้างสามารถสร้างเป็น องค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการ เรียนรู้และประสบการณ์ใหม่หมุนเวียน ไปอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ที่	การบริหารตามหลักไตรสิกขาของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป	แปลผล
		1	2	3	4	5		
19	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้ทั้งระหว่างบุคคล และระหว่างหน่วยงาน ทั้งที่เป็นความรู้ ที่ชัดแจ้ง ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน ด้วย วิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการแลกเปลี่ยน ความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บ ความรู้สวดกในการใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บ ความรู้หมวดหมู่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บ ความรู้ไว้ในหลากหลายรูปแบบเพื่อ สวดกในการสืบค้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการจัดเก็บ ความรู้โดยสามารถนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ได้ในทันที	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	วิทยาเขตศรีล้านช้างมีการปรับปรุง ความรู้สม่ำเสมอและเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
การประเมินความเที่ยงแบบสอบถาม
(Reliability from Cronbach's Alpha coefficient)

Reliability

[DataSet1]G:\My Drive\พระนพพัสดร์ ยโสธรโร\พระนพพัสดร์ ยโสธรโร-เนื้อหา.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.958	25

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	206.50	379.845	.686	.957
A2	206.50	379.845	.686	.957
A3	206.87	380.120	.540	.957
A4	206.77	378.806	.587	.957
A5	206.80	373.338	.655	.956
B1	206.43	380.392	.721	.957
B2	206.93	382.340	.458	.957
B3	206.87	389.775	.126	.959
B4	206.97	382.033	.437	.957
B5	206.43	380.392	.721	.957
C1	206.77	382.392	.485	.957
C2	206.60	383.697	.448	.957
C3	206.77	380.461	.573	.957
C4	206.73	380.616	.436	.957
C5	206.80	381.200	.488	.957

D1	207.17	376.626	.704	.956
D2	206.73	381.444	.478	.957
D3	206.47	380.809	.663	.957
D4	206.70	380.769	.563	.957
D5	206.57	387.151	.292	.958
E1	206.50	379.845	.686	.957
E2	206.87	380.120	.540	.957
E3	206.77	378.806	.587	.957
E4	206.80	373.338	.655	.956
E5	207.00	375.103	.587	.957

ภาคผนวก ง
หนังสือออกในการดำเนินการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๑๔๕

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน พระมหาจินกมล อภิรัตน์,ดร.

ตามคณะกรรมการวิจัยสถาบันฐานสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้พิจารณาอนุมัติโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของนายจินณวัตร แทนพันธ์ เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เรื่อง “การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง” ในการประชุมคณะกรรมการวิจัย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ มติที่ ๑๘๕/๒๕๖๔ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จตามวัตถุประสงค์การวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นบุคคลมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขออนุมัติให้ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติโครงการในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๑๔๕

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชณพงษ์ ศรีจันทร์

ตามคณะกรรมการวิจัยสถาบันฐานสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้พิจารณาอนุมัติโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของนายจิณณวัตร แทนพันธ์ เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เรื่อง “การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง” ในการประชุมคณะกรรมการวิจัย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ มติที่ ๑๘๕/๒๕๖๔ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จตามวัตถุประสงค์การวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ได้พิจารณาแล้วว่า ท่านเป็นบุคคลมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๑๔๕

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล

ตามคณะกรรมการวิจัยสถาบันฐานสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้พิจารณาอนุมัติโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของนายจิณณวัตร แทนพันธ์ เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เรื่อง "การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง" ในการประชุมคณะกรรมการวิจัย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ มติที่ ๑๘๕/๒๕๖๔ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จตามวัตถุประสงค์การวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วว่า ท่านเป็นบุคคลมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระมหาวชิธร ธรรมวชิโร,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๑๔๕

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.กรรณิกา ไวโสภ

ตามคณะกรรมการวิจัยสถาบันฐานสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้พิจารณาอนุมัติโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ของนายจิณณวัตร แทนพันธ์ เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เรื่อง “การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง” ในการประชุมคณะกรรมการวิจัย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ มติที่ ๑๘๕/๒๕๖๔ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จตามวัตถุประสงค์การวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วว่า ท่านเป็นบุคคลมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมหาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระมหาวชิราลงกรณ รมว.วช.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๑๔๕

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.สุริพร ขาบุตรบุณทริก

ตามคณะกรรมการวิจัยสถาบันฐานสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้พิจารณาอนุมัติโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของนายจิณณวัตร แทนพันธ์ เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เรื่อง “การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง” ในการประชุมคณะกรรมการวิจัย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ มติที่ ๑๘๕/๒๕๖๔ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จตามวัตถุประสงค์การวิจัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วว่า ท่านเป็นบุคคลมีความรู้ความสามารถในการดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเจริญพรมหาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(พระมหาวชิธร ธรรมวชิโร,ดร.)

รองอธิการบดี วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน สำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐๔๒-๘๓๐๔๓๔

ที่ อว ๗๙๑๘/๑๗๔

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต

ตามคณะกรรมการวิจัยสถาบันญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้พิจารณาอนุมัติโครงการวิจัย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ของนายจิณณวัตร แทนพันธ์ เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เรื่อง "การดำเนินการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง" ในการประชุมคณะกรรมการวิจัย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ มติที่ ๑๘๕/๒๕๖๔ นั้น

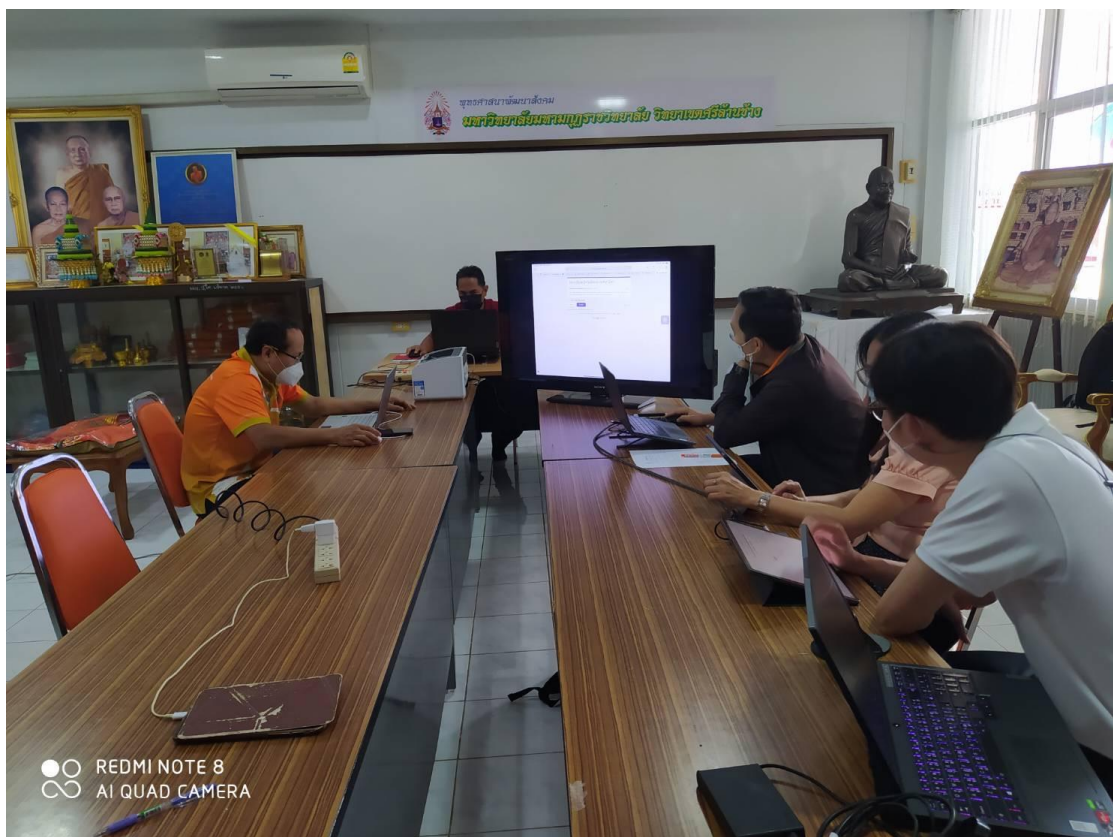
ในการนี้ เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความอนุเคราะห์บุคลากรทุกรูป/คน ตอบแบบสอบถามการวิจัย ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

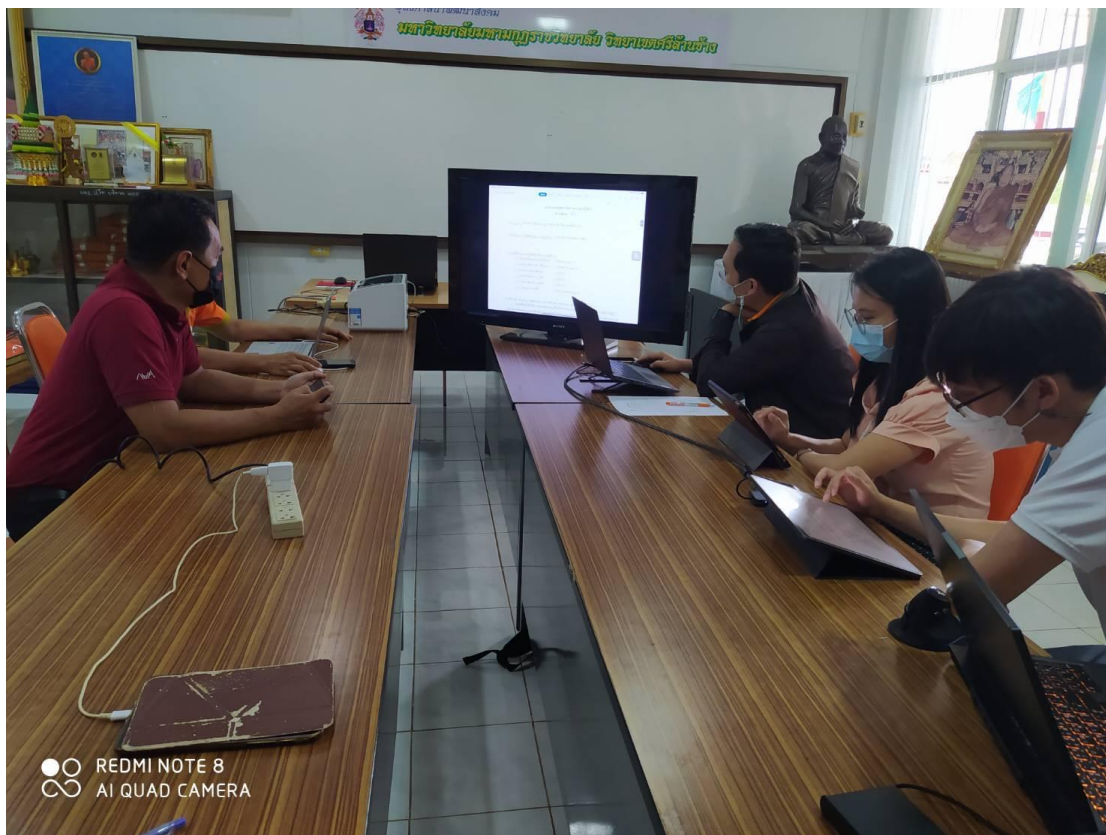

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี

ภาคผนวก จ
รูปภาพการสนทนากลุ่ม

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. พระมหาจิณกมล อภิตโน,ดร. ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. ดร.จักรกฤษณ์ โปตาพล ผู้ช่วยอธิการบดี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชณพงศ์ ศรีจันทร์ อาจารย์
4. ดร.กรรณิกา ไวโสภา อาจารย์
5. ดร.สุรีพร ชามุตรบุญทริก อาจารย์

ประวัตินักวิจัย

1. ชื่อ นายจิณณวัตร แทนพันธ์

ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาสันสกฤต มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ.2543
ประวัติการทำงาน	3 พฤษภาคม 2548 บรรจุในตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบาย และแผน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ผลงานทางวิชาการ

(ผู้ร่วมวิจัย) สุพรรณี บุญหนัก. (2564). รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง.วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์.
7(2), 53-70.

ผลงานการวิจัย

(ผู้ร่วมวิจัย) สุพรรณี บุญหนัก. (2563). รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. ทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัย
ญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2563.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2. ชื่อ นางสาวสุพรรณี บุญหนัก

ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษา
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่จบ 2561 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปีที่จบ 2559 วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถิติประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปีที่จบ 2547
ประวัติการทำงาน	1 มิถุนายน 2552 – 30 กันยายน 2557 ทำงานมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตำแหน่งนักวิชาการประกันคุณภาพ การศึกษา (บุคลากรอัตราจ้าง) 1 ตุลาคม 2557 ถึงปัจจุบัน บุคลากรประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษา

1 ตุลาคม 2560 รับภาระงาน ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์งานบุคคล

ผลงานทางวิชาการ

- สุพรรณิ บุญหนัก. (2558). การจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง. *การประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนา ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาสถาบันพัฒนานักวิจัยแห่งประเทศไทย และมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาของพระภิกษุสามเณรล้านนา วันที่ 2 เมษายน 2558 ณ โรงแรมเพชรรัตนการ์เด้น จังหวัดร้อยเอ็ด.*
- สุพรรณิ บุญหนัก. (2560). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของบุคลากรกับประสิทธิผลการดำเนินงานการจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศาสตร์การศึกษาและพัฒนามนุษย์*. 1(2), 128-139.
- (ผู้ร่วม) จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ.(2560). ความต้องการของพระภิกษุต่อการบริการวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย. *วารสารศาสตร์การศึกษาและพัฒนามนุษย์*, 1(2), 90-108.
- สุพรรณิ บุญหนัก. (2562). การศึกษาแนวโน้มความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชา ED 1003 : การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียนของนักศึกษาสาขาการสอนภาษาอังกฤษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 7(2), 373-382.
- (ผู้ร่วม) จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้รายวิชา ED 1003 การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยในชั้นเรียน หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 7(2), 353-371.
- (ผู้ร่วม) จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2563). แนวทางการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษา 4.0 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 18 และระดับนานาชาติครั้งที่ 2 “กระบวนทัศน์ใหม่ในสถานการณ์โควิด-19 บนฐานพระพุทธศาสนา” ณ หอประชุมอาคารสุชีพ ปุณฺณานุภาพ. พฤศจิกายน 2563.*
- สุพรรณิ บุญหนัก.(2564). การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ด้วย Microsoft Teams Application ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 7(1), 93-99.

สุพรรณิ บุญหนัก. (2564). การศึกษา 4.0 : กระบวนทัศน์การศึกษาสู่อนาคตประเทศ. *วารสารวิจัย ศรีล้านช้าง*. 1(1), 41-53.

สุพรรณิ บุญหนัก. (2564). รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*. 7(2), 53-70.

ผลงานการวิจัย

(ผู้ร่วมวิจัย) จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2557). *ความคาดหวังของสถานศึกษาที่มีต่อการจัดอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรม ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. ทุนวิจัยจากศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย ประจำปีงบประมาณ 2557.

สุพรรณิ บุญหนัก. (2559). *การจัดการงานประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. ทุนอดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวรและศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประจำปีงบประมาณ 2557.

(ผู้ร่วมวิจัย). จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2561). *การพัฒนารูปแบบการใช้ฉันทะจากหลักธรรมอิทธิบาท 4 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเลย*. ทุนสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2561.

(ผู้ร่วมวิจัย). จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2561). *การพัฒนาแบบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้รายวิชา ED1003 การวิจัยทางการและวิจัยในชั้นเรียน หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปี 2561.

(ผู้ร่วมวิจัย). จักรกฤษณ์ โปตาพล และคณะ. (2563). *การพัฒนาแบบบการใช้พรหมวิหารธรรมเพื่อควมมีประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. ทุนสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2563.

สุพรรณิ บุญหนัก. (2563). *รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง*. ทุนอดหนุนจากสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ 2563.

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3. ชื่อ นายวีระศักดิ์ สารักษ์

ตำแหน่ง นักวิชาการพัสดุ

ประวัติการศึกษา ศาสนศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ปีที่จบ 2547

ประวัติการทำงาน 2 มิถุนายน 2558 บุคลากรประจำ (บรรจุ)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

4. ชื่อ นางสาวสุธารัตน์ โปธนะ

ตำแหน่ง นักวิชาการการเงินและบัญชี

ประวัติการศึกษา บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีที่จบ 2542

ประวัติการทำงาน 12 มิถุนายน 2545 บุคลากรประจำ (บรรจุ)

สถานที่ทำงานปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง